

Мирослава Козак Ольга Корчевська

частина 1

MATEMATUKA

Дорогий першокласнику / дорога першокласнице!

Ця книжка проведе тебе таємними стежками в чарівну країну **МАТЕМАТИКУ**, у якій живуть числа, фігури, задачі, величини. Вона навчить тебе обчислювати, міркувати і застосовувати математичні знання в житті.

Щоб перевірити засвоєні знання з кожного розділу, скористайся QR-кодом.

Успіхів тобі!

Авторки

Умовні позначення

МАТЕМАТИКА

Навчальний посібник 1 клас

(у трьох частинах)

Частина 1

Схвалено для використання в освітньому процесі

ВЛАСТИВОСТІ ПРЕДМЕТІВ Ознаки об'єктів. Кількісна лічба

Розкажи, що ти бачиш на малюнку.

- Скільки їх на другому поверсі?
- Скільки всього вікон?
- Скільки звірят іде до школи? А зі школи?
- Скільки їжачків? Скільки зайчиків? А білочок?
- Якого кольору довга лавка? Коротка лавка?
- Якого кольору високі дерева? А низькі?

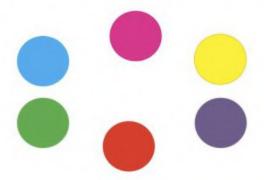

- Яке призначення кожного стола?
- 3 якого матеріалу виготовлено обідній стіл?
- А журнальний столик?
- Скільки ніжок має кожен стіл?
- Полічи всі кружечки, починаючи із синього. Полічи їх, починаючи із зеленого; із жовтого. Скільки кружечків?

При лічбі кожен об'єкт лічать один раз і жодного об'єкта не пропускають. Кількість об'єктів не залежить від порядку їх лічби.

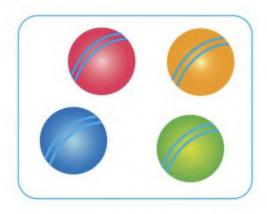

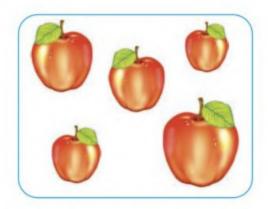

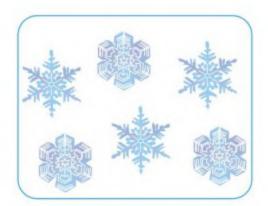

Спільні й відмінні ознаки об'єктів

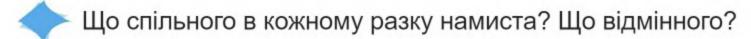

- На малюнку всі м'ячі мають однаковий розмір, однакову форму, але різний колір.
- Чим подібні й чим відрізняються яблука? А сніжинки?

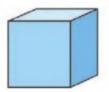

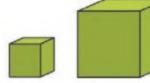

Скільки зображено великих кубиків? А маленьких? Скільки зелених кубиків? А синіх? Скільки всього зображено кубиків?

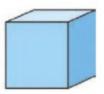

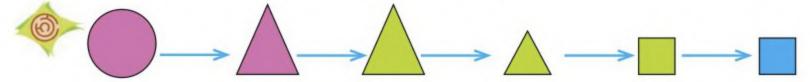

Визнач, що змінюється кожного разу. А що не змінюється?

Визначте, яка фігура «зайва». Поясніть, чому вона зайва.

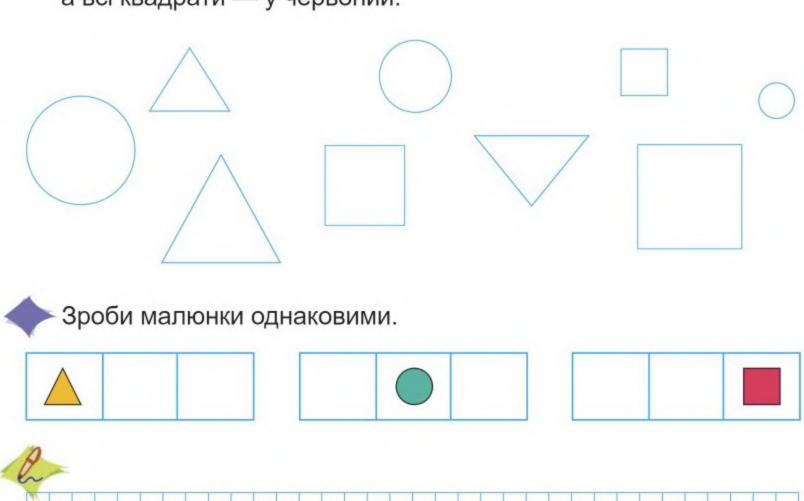

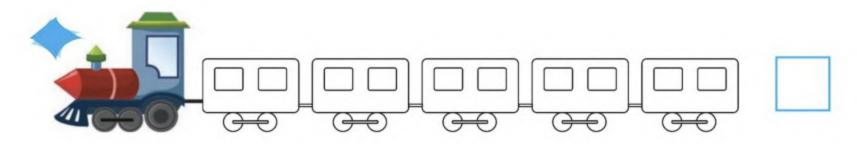
За якою спільною ознакою фігури розподілено на групи? Розподіли фігури в кожній рамці на групи за формою за розміром за кольором Розмалюй усі трикутники у жовтий колір, усі круги — у зелений, а всі квадрати — у червоний.

Порядкова лічба

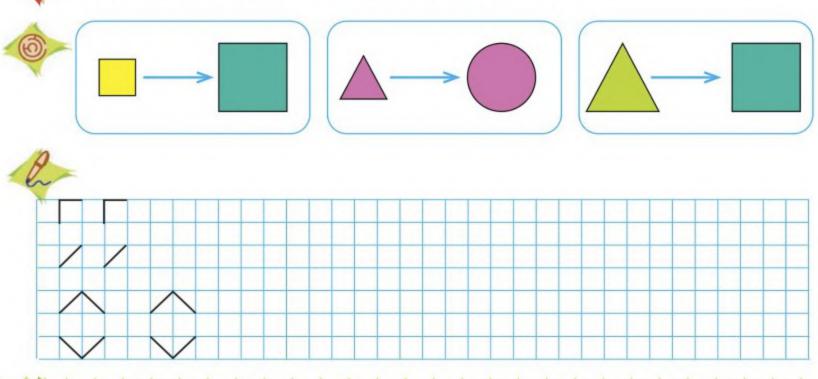

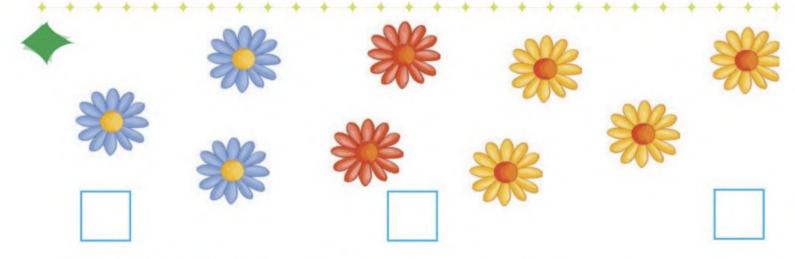
- Якого кольору перший автомобіль? Третій? Четвертий?
 Другий? Шостий?
- Якого кольору автомобіль стоїть між четвертим і шостим автомобілями?
- Якого кольору останній автомобіль?

- Скільки вагончиків у потязі?
- Постав стільки крапок у «віконечку», скільки вагончиків у потязі.
- Замалюй перший вагончик у зелений колір, третій у жовтий, а п'ятий у синій.

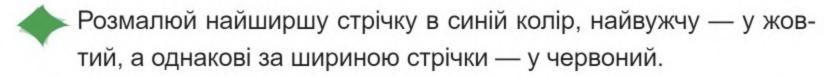

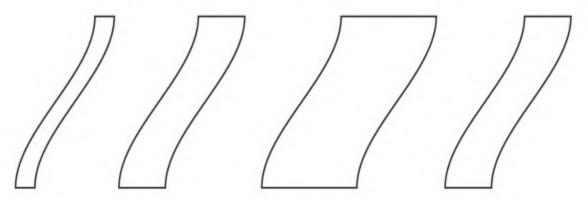
- Поділи лінією квіточки на групи за кольором.
- Постав у «віконечках» під квіточками стільки крапок, скільки квіточок у кожній групі.

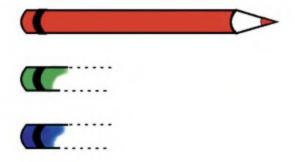
- «Поклади» іграшки одного виду в окремі коробки. З'єднай лініями іграшки з коробками.
- Постав у «віконечках» під коробками стільки крапок, скільки в них іграшок.

Відношення між об'єктами

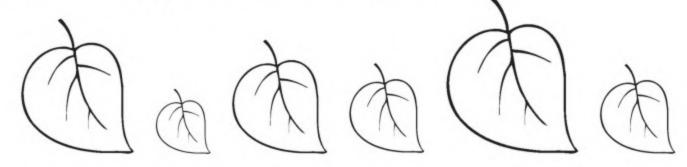

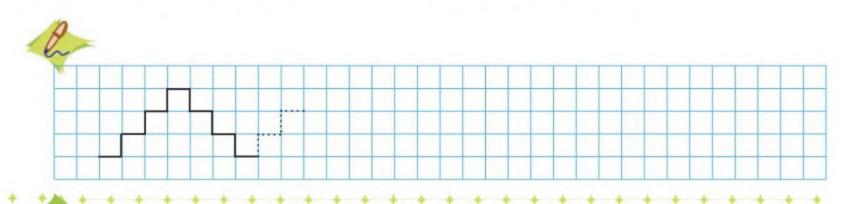
Домалюй олівці так, щоб зелений олівець був довший, ніж червоний, а синій — такої самої довжини, як зелений.

 Скільки на малюнку листочків? Розмалюй найбільший листочок у жовтий колір, а найменший — у зелений.

• Чи є на малюнку листочки, однакові за розміром?

Обведи лінією нижчий будинок.

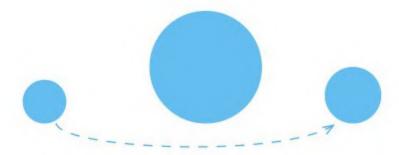

З'єднай стрілками кружечки послідовно від найменшого до найбільшого.

• З'єднай стрілками кружечки послідовно від найбільшого до найменшого.

Скільки на малюнку квадратів? Почни лічити з фіолетового.

- Який за рахунком жовтий квадрат? Зелений?
- Якого кольору четвертий квадрат? Шостий?
- Постав у «віконечку» стільки крапок, скільки є квадратів.

Просторові відношення

Постав у «віконечках» стільки крапок, скільки рибин у кожній руці кожного хлопчика.

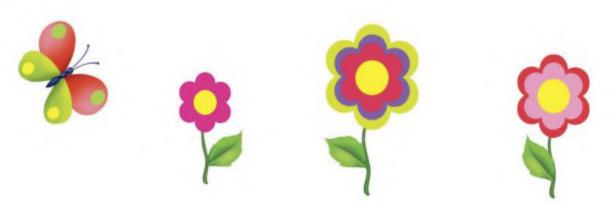
Грибочки, що ростуть праворуч від ялинки, замалюй у червоний колір, а ті, що ліворуч, — у коричневий.

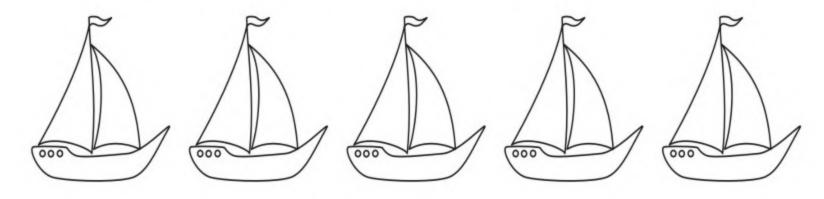
- У «віконечку» постав стільки крапок, скільки всього грибочків на малюнку.
- Намалюй перед кущем синю квітку, а над кущем сонце.

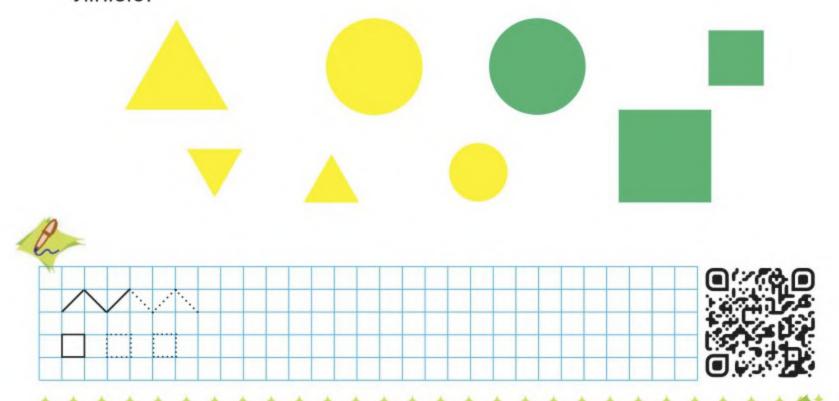
Метелик спочатку сів на найменшу квітку, потім перелетів до більшої, а після цього — до найбільшої. Покажи рух метелика стрілками.

Розмалюй кораблики так, щоб попереду плив зелений, другим плив червоний, четвертим — синій, а позаду — жовтий.

Розподіли фігури на групи за формою. Обведи кожну групу лінією.

НУМЕРАЦІЯ ЧИСЕЛ ПЕРШОГО ДЕСЯТКА. ДОДАВАННЯ НА ОСНОВІ СКЛАДУ ЧИСЛА Число 1. Цифра 1. Точка. Пряма. Крива

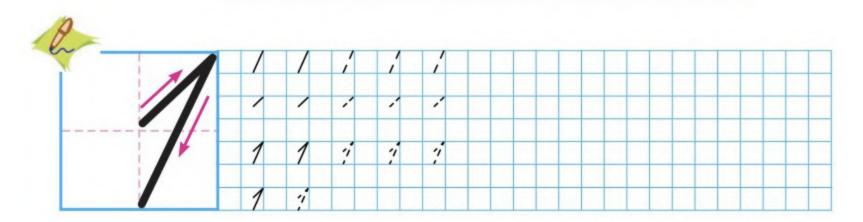

 Скільки автівок на малюнку? Скільки ляльок? Скільки лопаток? Скільки м'ячів?

Один предмет позначають числом один. Число один записують цифрою 1.

Цифри — це знаки для запису чисел.

Розмалюй пташку, яка сидить на гілці.

- Де розміщена на малюнку синя пташка?
- А рожева?
- Скільки всього пташок на гілці?
- Скільки під гілкою?
- Над гілкою?
- Скільки всього пташок?
- Скільки гілок?

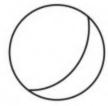
Назви звірят за порядком черги.

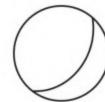

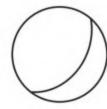
• Перша — мавпа, другий — ...

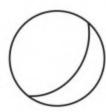

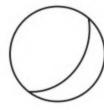
Полічи, скільки всього м'ячів.

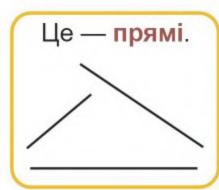

- Розмалюй перший м'яч, а третій обведи лінією.
- Скільки м'ячів розмальовано?
- Скільки м'ячів обведено?
- Постав у «віконечках» відповідну кількість крапок.

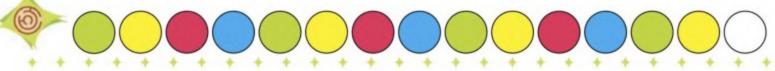

- Скільки точок на малюнку?
- Скільки прямих? Скільки кривих?
- Які бувають криві?

Якого кольору має бути останній кружечок? Замалюй його.

Число 2. Цифра 2. Відрізок. Промінь

1.

- Скільки яблук на малюнку? Скільки бубликів? Скільки цукерок?
- 2. Розкажи, як одержали 2 прапорці; 2 сердечка.

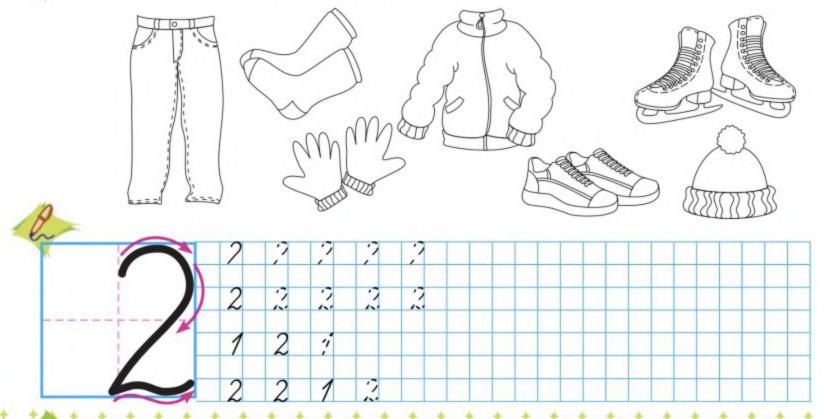

- Якщо до одного прапорця приєднали ще 1 прапорець, то одержали 2 прапорці.
- Якщо до одного сердечка приєднали ще 1 сердечко, то одержали 2 сердечка.

Якщо до числа 1 додати ще 1, то одержимо число 2. 2 — це 1 i 1.

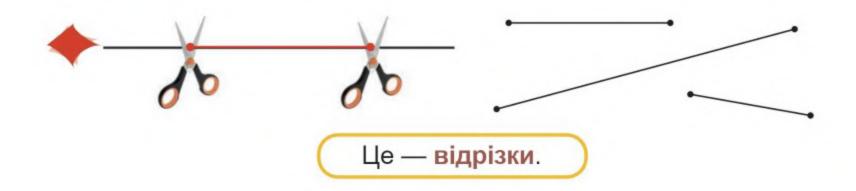

Розмалюй предмети, про які кажуть «пара».

- Обведи кожну жабку, яка скаче зліва направо, синьою лінією, а кожну, яка скаче справа наліво, червоною лінією.
- Запиши у «віконечку», скільки жабок скаче зліва направо.

Частину прямої, обмежену двома точками, називають відрізком.

Частину прямої, обмежену однією точкою, називають променем.

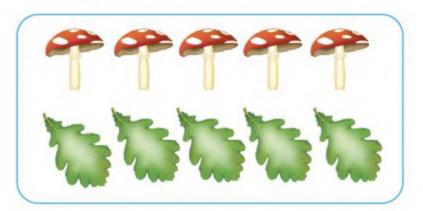
Ф Домалюй промінь.

Домалюй відрізок.

Більше. Менше. Стільки само. Знак «=». Рівність

1. Чого більше? Чого менше? Чого порівну?

2. Скільки білочок? Скільки їжачків? Упиши цифри у «віконечках».

Білочок стільки само, скільки їжачків.

Білочок та їжачків — порівну.

Якщо в групах однакова кількість об'єктів, то в математиці на письмі це позначають знаком = .

Її читають так: **два дорівнює двом**.

Скільки жовтих слив? Скільки синіх?

• Упиши відповідні цифри.

• Прочитай рівність: 1 = 1.

Порівняй числа 1 і 2.		+ + + + + + + + +
1 Один к	ружечок — мен	ше, ніж два кружечки.
📗 📗 2 Число	1 менше, ніж чи	сло 2.
Порівняй числа 2 і 1.		
6 6	рашки — не біл	ьше, ніж одна мурашка.
	2 більше, ніж ч	
Запиши у клітинці пра	воруч більше ч	исло, а в клітинці ліво-
руч — менше.		
R.		
1 2 7 3 2 = 2 2 = 3 1 = 1 7 = 7		
Познач цифрами кількі	сть овочів.	
Намалюй відповідну кіл	тькість грибочків	3.
27-5'		
2	1	більше, ніж 2

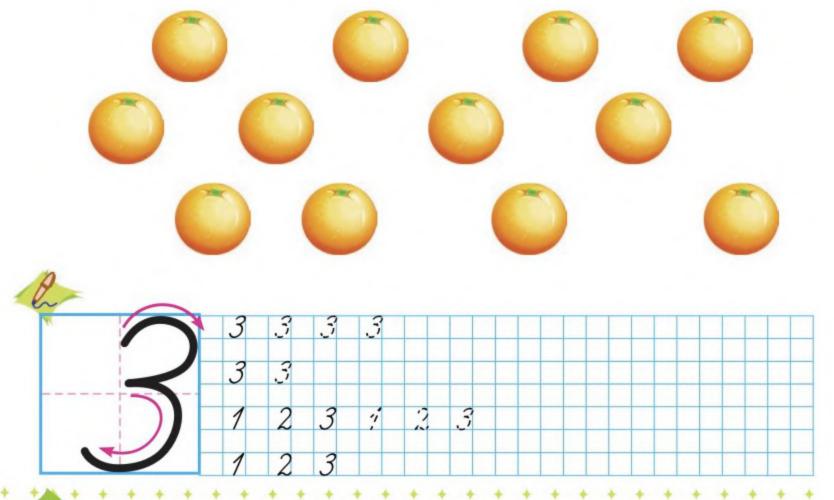
Число 3. Цифра 3

- Скільки вишень на малюнку? Скільки бананів? А тістечок?
- 2. Розглянь малюнки. Поясни, як утворюється число 3.

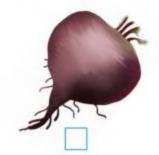
 Розподіли всі апельсини на групи, по 3 апельсини в кожній. Обведи кожну групу лінією.

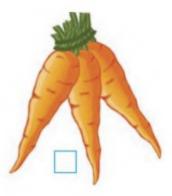
Полічи і впиши відповідні цифри.

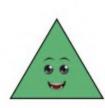

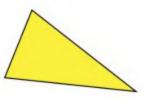

Полічи, скільки сторін і скільки кутів у кожній фігурі.

Це — трикутники.

«Поклади» у кожний кошик стільки ягід, скільки показує число в ньому. З'єднай лінією кожну ягідку з кошиком.

Обведи кожний відрізок червоною лінією, а кожний промінь зеленою.

Знайдіть «зайвий» предмет. Поясніть, чому він зайвий.

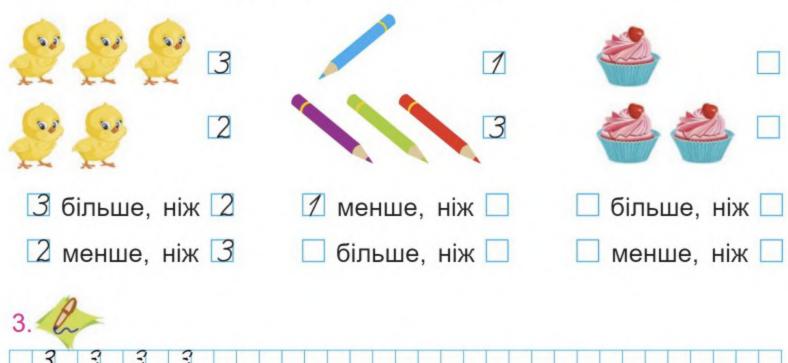
Порівняння чисел у межах 3

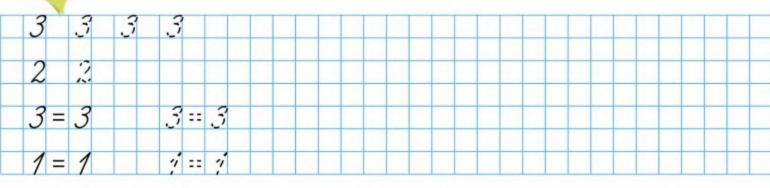
1. Скільки рогаликів ліворуч? А праворуч? Запиши рівність.

2. Розглянь малюнки. Упиши відповідні числа.

-

Познач цифрами кількість іграшок.

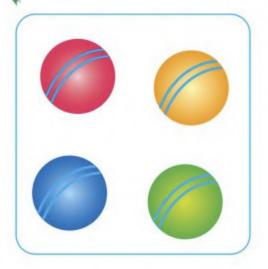

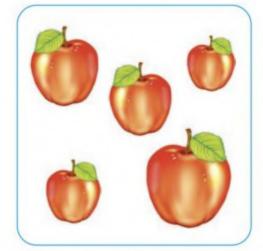

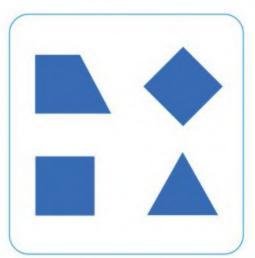
Скільки дівчаток у пісочниці? Скільки хлопчиків? Скільки всього дітей?

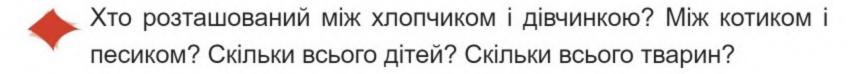

- Праворуч запиши стільки паличок, скільки тварин на малюнку.
- Ліворуч замалюй стільки клітинок, скільки дітей на малюнку.

Склад чисел 2 і 3

1.

2 — це 1 і 1

3 — це 1 і 2

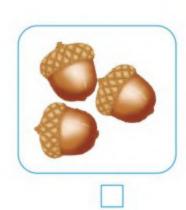

3 — це 2 і 1

2. Упиши потрібне число.

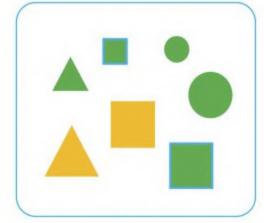
3. Упиши над відрізком цифру 2, а над променем — цифру 3.

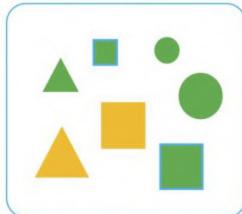

Розподіли фігури в кожній рамці на групи за формою за розміром

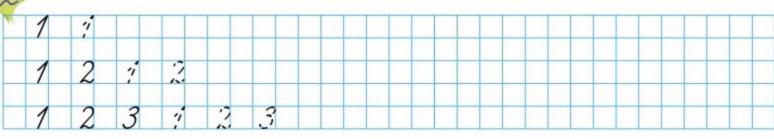

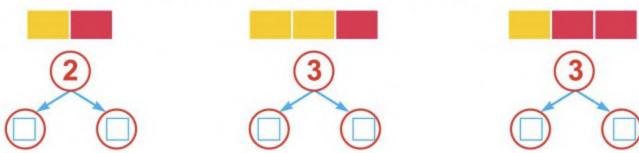
Обведи кожну групу лінією.

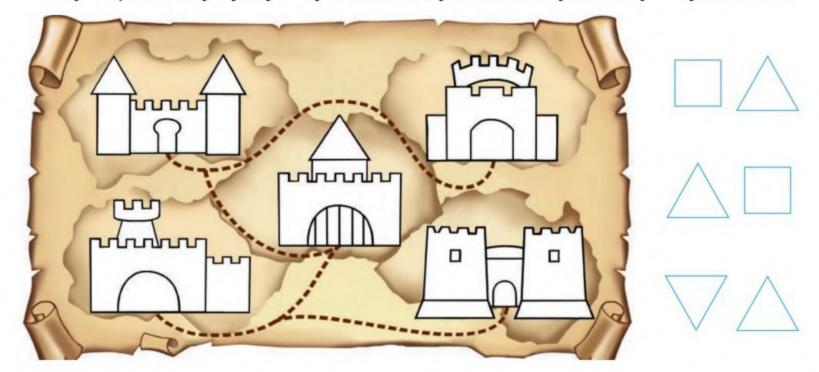

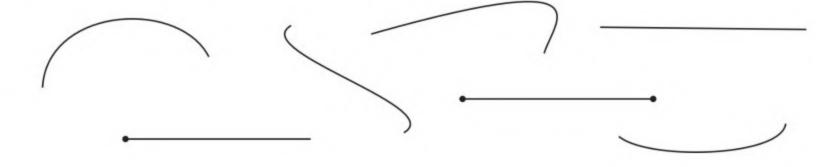
Запиши склад чисел 2 і 3, використовуючи малюнки.

Розмалюй у червоний колір замок у центрі мапи; замок у правому верхньому кутку — у зелений; у нижньому лівому — у жовтий.

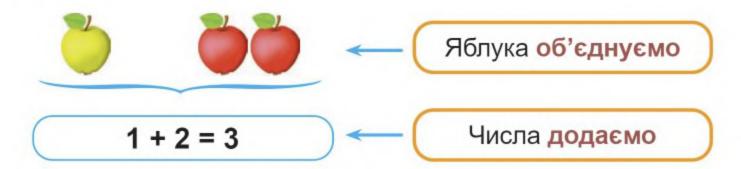
- Розмалюй стільки трикутників, скільки є замальованих замків.
- Обведи 3 криві.

© Є жовті й сині прапорці. Скількома способами з них можна вибрати 3 прапорці?

Дія додавання. Знак «+»

- 1. Скільки на малюнку жовтих яблук? Скільки червоних? Усі яблука об'єднали. Разом їх стало більше чи менше?
 - Скільки всього яблук?

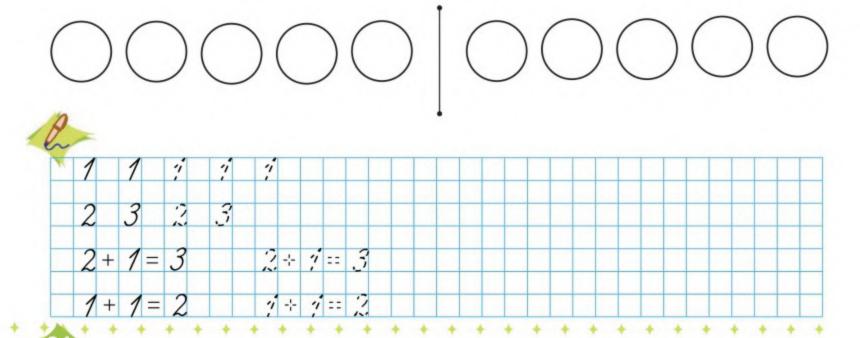

Дію додавання позначають знаком «+». Запис 1 + 2 = 3 — це рівність на додавання. Її читають так: до числа 1 додати 2, буде 3. Або: 1 плюс 2 дорівнює 3.

2. Запиши рівності на додавання за малюнками. Прочитай їх.

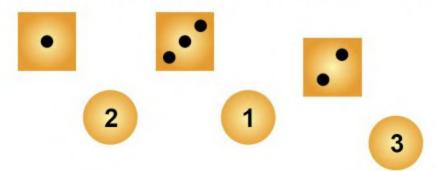

3. Ліворуч від відрізка розмалюй 2 кружечки, а праворуч — 3.

З'єднай лінією кожну цифру з відповідним квадратиком.

Запиши цифри 1, 2 і 3

- у порядку збільшення чисел —
- у порядку зменшення чисел —

Скільки всього козенят?

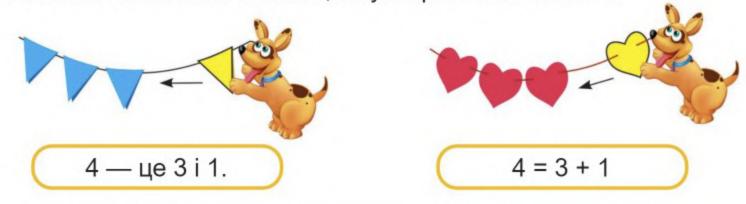

- Яке за порядком козеня з відерцем, якщо лічити зліва направо? А якщо лічити справа наліво?
- Яке за порядком козеня з квіткою, якщо лічити зліва направо?
- Обведи те козеня, порядковий номер якого під час лічби зліва направо і справа наліво — однаковий.

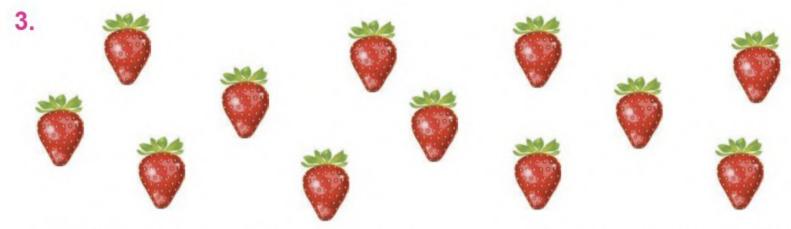
Число 4. Цифра 4. Чотирикутник

- Скільки сов на малюнку? Скільки котиків? Скільки папуг?
- 2. Розглянь малюнки. Поясни, як утворюється число 4.

• Запис 4 = 3 + 1 — це рівність на склад числа 4.

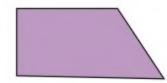

- Розподіли всі полунички на групи, по 4 полунички в кожній.
 Обведи кожну групу лінією.

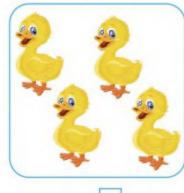

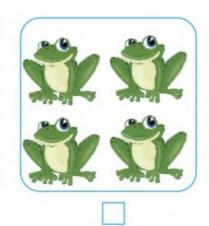
Це — чотирикутники.

Лічи чотирикутники зліва направо. Скільки всього чотирикутників?

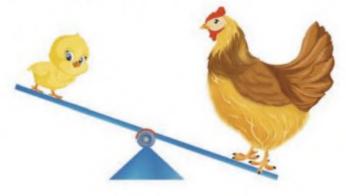

- Четвертий чотирикутник зліва замалюй у червоний колір.
- Лічи чотирикутники справа наліво. Скільки всього чотирикутників?
- Четвертий чотирикутник справа замалюй у зелений колір.

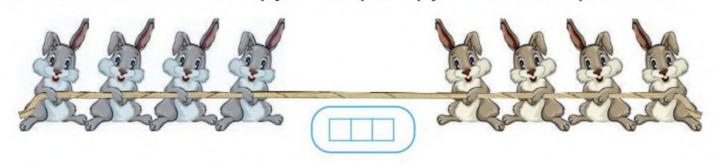

• Обведи лінією того, хто легший.

Порівняння чисел у межах 4

1. Скільки зайчиків ліворуч? А праворуч? Запиши рівність.

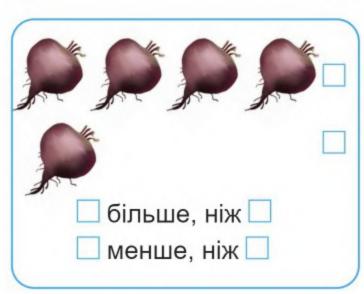

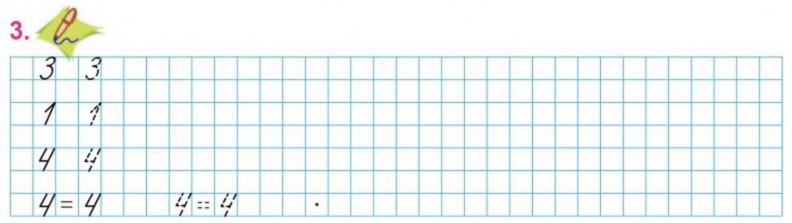
2. Упиши відповідні числа.

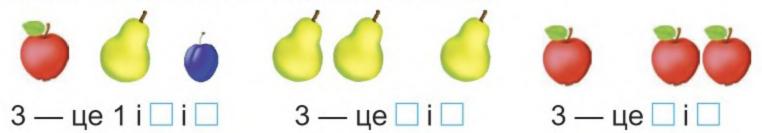

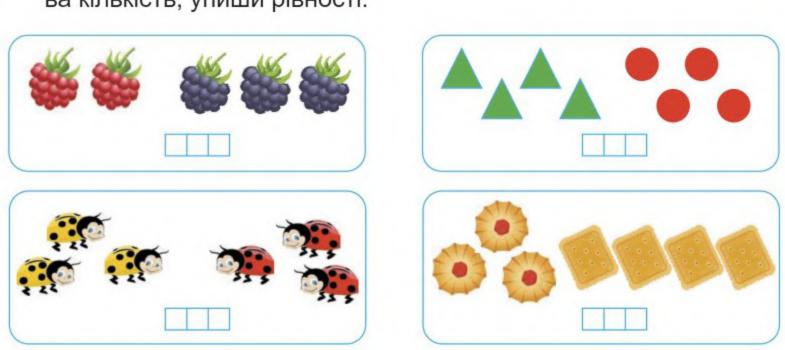

4. Назви склад числа за кожним малюнком.

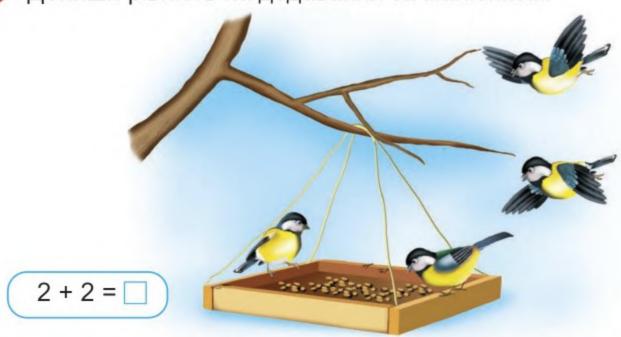
Порівняй групи об'єктів на кожному малюнку. Там, де їх однакова кількість, упиши рівності.

Упиши пропущені числа.

Допиши рівність на додавання за малюнком.

Склад числа 4. Додавання на основі складу числа 4

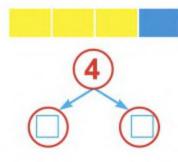
1.

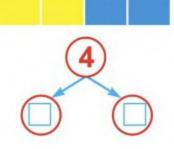

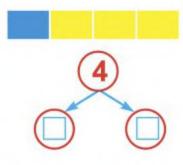

- Скільки м'ячів на малюнку в першому рядку? Скільки волейбольних м'ячів? Скільки футбольних?
- На які два менші числа розклали число 4?
- Розглянь м'ячі в другому і третьому рядках малюнка. Розкажи, на які два менші числа тут розклали число 4.
- Назви всі пари чисел, на які можна розкласти число 4.
- 2. Використовуючи малюнки, запиши пари чисел, на які можна розкласти число 4.

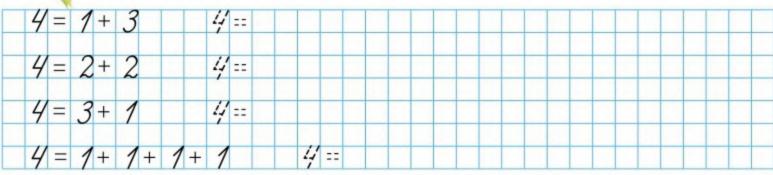

• Допиши рівності на склад числа 4 для кожного випадку.

$$4 = 3 + \Box$$

4. Склади рівності за малюнками.

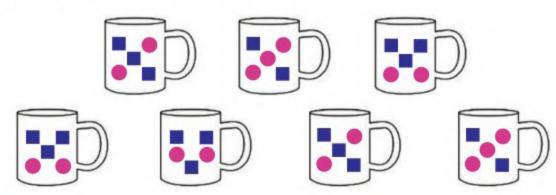

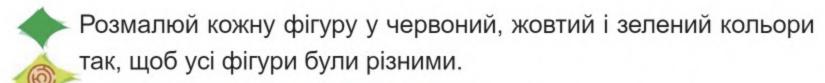
$$2 + 1 =$$
 $3 + 1 =$ $1 + 2 =$ $2 + 2 =$

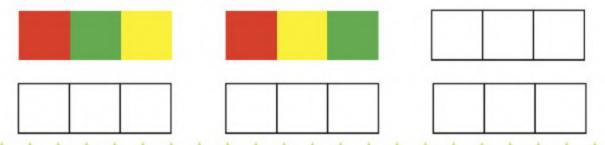
Міркування. 1 і 2— це склад числа 3. Якщо до числа 1 додати 2, то буде 3. Або: 1 плюс 2 дорівнює 3.

З'єднай однакові чашки лініями.

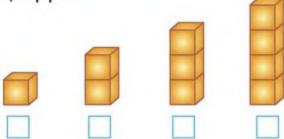
• Обведи чашку, яка не має пари.

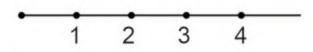

Числовий промінь. Попереднє і наступне числа

1. Упиши відповідні цифри.

2. Числа зручно показувати на числовому промені.

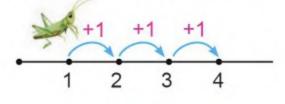

Це — числовий промінь.

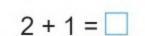
На числовому промені відкладено рівні відрізки. Числа на промені позначено за порядком — від меншого до більшого. Від початку до цифри 1 відкладено один такий відрізок. Від початку до цифри 2 відкладено два такі відрізки, до цифри 3 — три відрізки, до цифри 4 — чотири відрізки.

Перед числом 3 стоїть число 2, воно **попереднє** до числа 3. Після числа 3 іде число 4, воно **наступне** після числа 3.

3. Склади рівності за числовим променем.

1 + 1 = ___

3 + 1 = ___

Щоб утворити **наступне** число, треба до попереднього йому числа **додати 1**.

4. Полічи справа наліво. Розмалюй четвертий м'ячик.

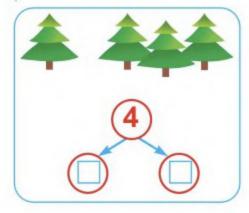

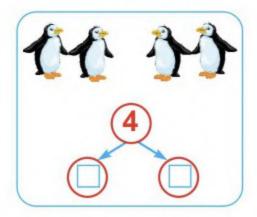

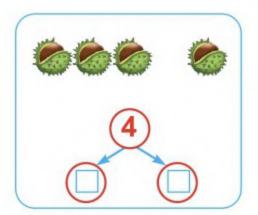

-

Запиши склад числа 4 за малюнками.

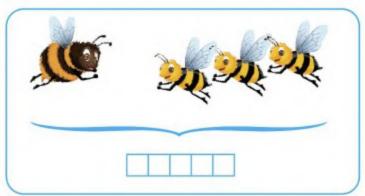

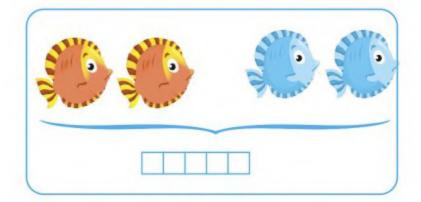

4	4													
1	2	3	4	1	2									
4	3	2	1	4										

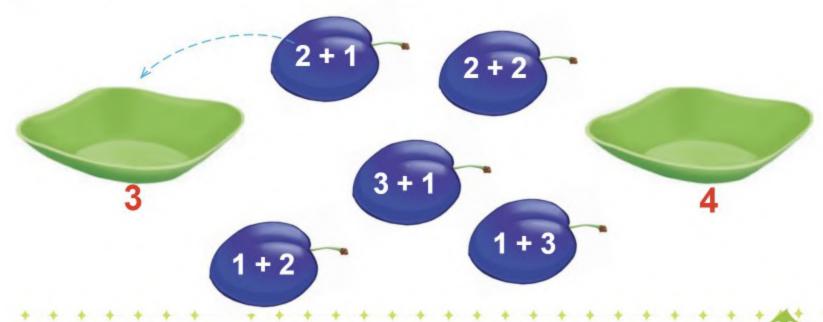
Запиши рівності на додавання за малюнками.

«Збери» сливи у відповідні фруктівниці.

Число 5. Цифра 5. П'ятикутник

1.

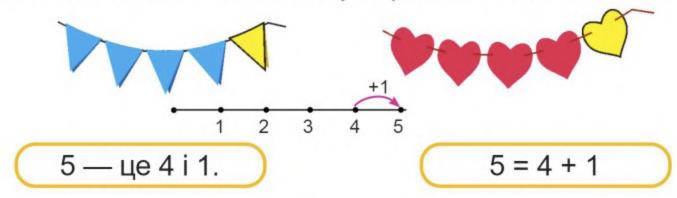

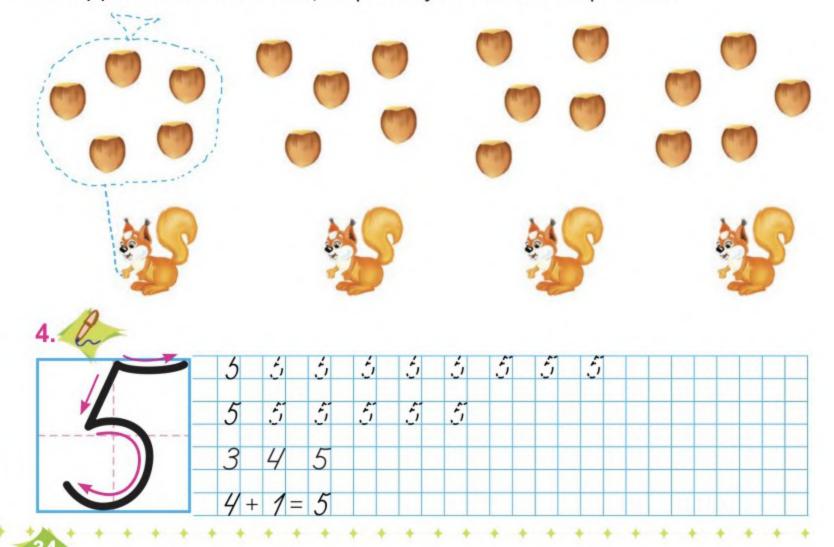

- Скільки сонечок на малюнку? Скільки листочків?
 Скільки пакетів соку?
- 2. Розглянь малюнки. Поясни, як утворюється число 5.

3. «Дай» кожній білочці торбинку із п'ятьма горіхами.

5. Назви вартість кожної купюри.

До кожного з чисел назви попереднє число; наступне число.

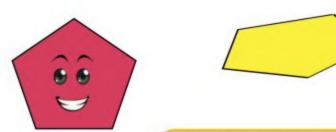

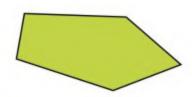

• Запиши в порожні клітинки «сусідів» чисел 3 і 4.

Попереднє і наступне число по-іншому називають «**сусідами**» даного числа. Наприклад, «сусідами» числа 2 є числа 1 і 3.

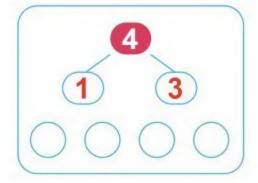
Полічи, скільки сторін і скільки кутів у кожній фігурі.

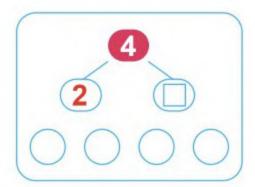

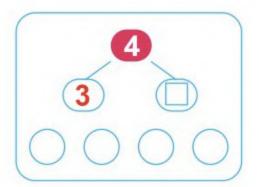

Це — п'ятикутники.

Розмалюй кружечки у два кольори для кожного випадку складу числа 4.

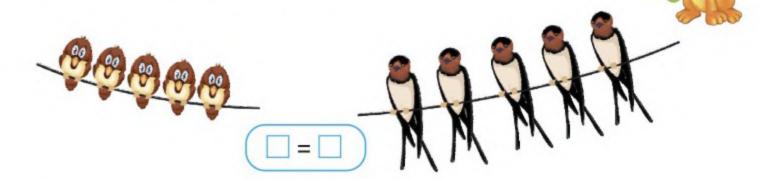

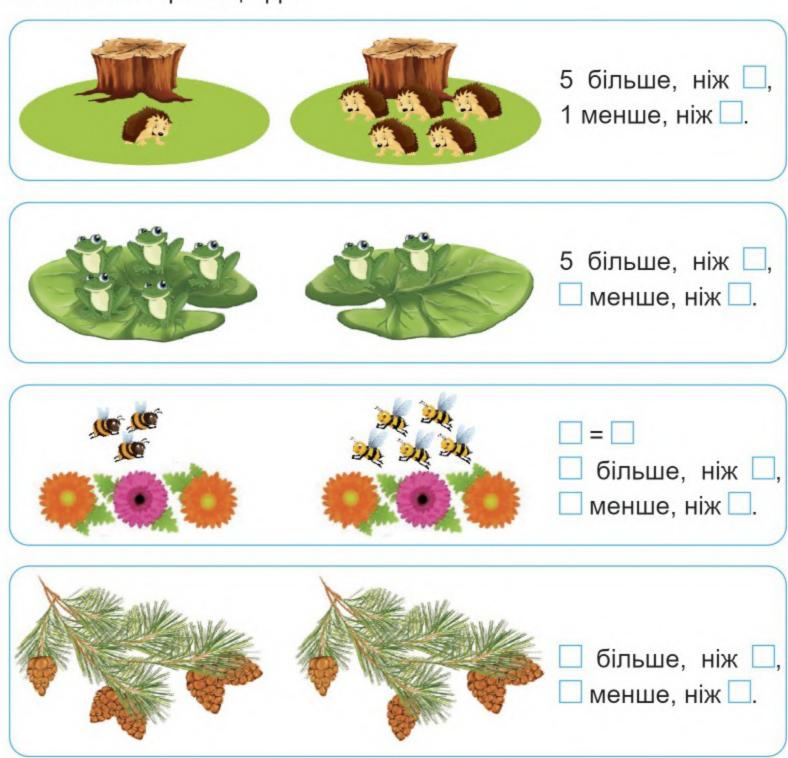

Порівняння чисел у межах 5

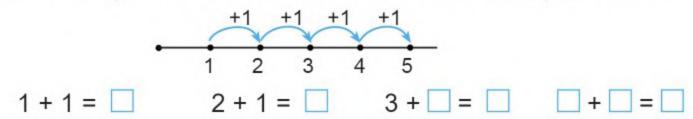
1. За малюнком запиши рівність.

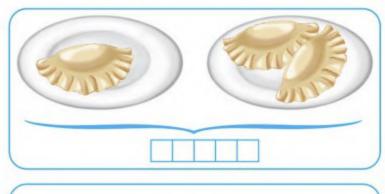
2. Упиши потрібні цифри.

3. Запиши 4 рівності на додавання за числовим променем.

- Яке число отримаємо, якщо до даного числа додамо 1?
- 4. Склади рівності на додавання за малюнками.

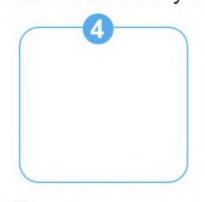

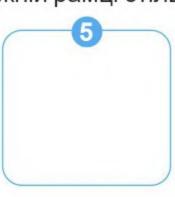

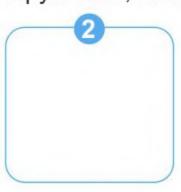

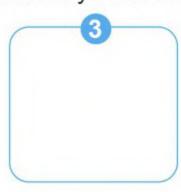

5. Намалюй у кожній рамці стільки кружечків, скільки вказує число.

Яка фігура «зайва»? Обґрунтуйте.

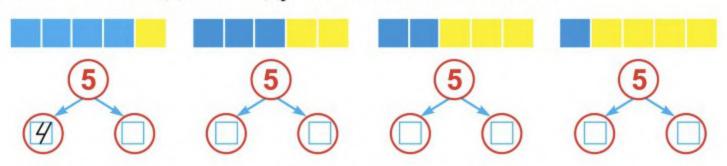
Склад числа 5. Додавання на основі складу числа 5

1. Розглянь на малюнку м'ячі у рядках.

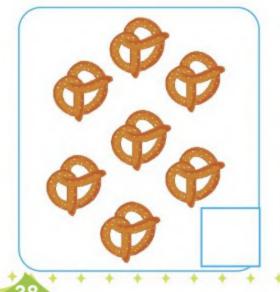
- Розкажи, на які два менші числа розклали число 5 у кожному з випадків.
- Назви всі пари чисел, на які можна розкласти число 5.
- 2. Запиши випадки складу числа 5 за малюнками.

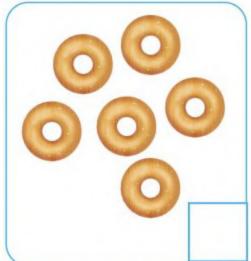

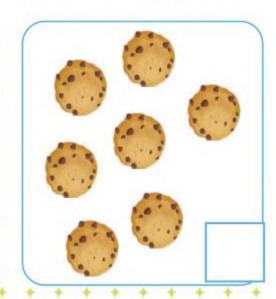
• Для кожного випадку складу числа 5 допиши рівності.

$$5 = 4 + 1$$

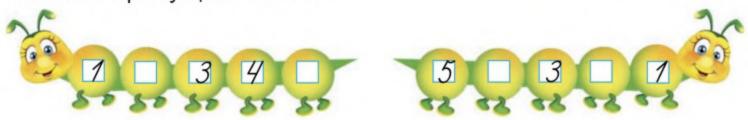
3. У «віконечках» постав стільки крапок, скільки об'єктів у рамці.

4. Запиши пропущені числа.

Фігури праворуч від лінії розподіли на групи за розміром, а ліворуч — за формою. Кожну групу обведи лінією.

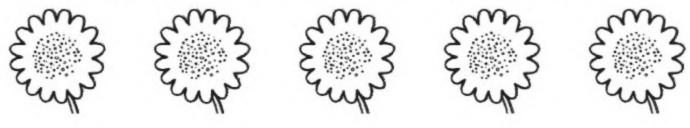
Допиши рівності. Використай склад чисел 4 і 5.

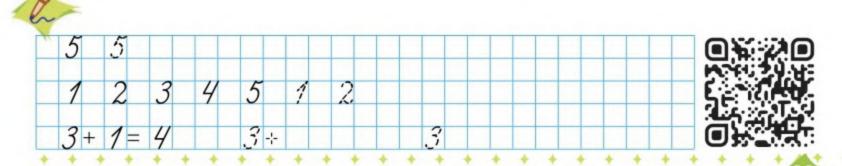

3разок. 3 + 2 = □

Міркування. 3 і 2— це склад числа 5. Якщо до числа 3 додати 2, то буде 5. Або: 3 плюс 2 дорівнює 5.

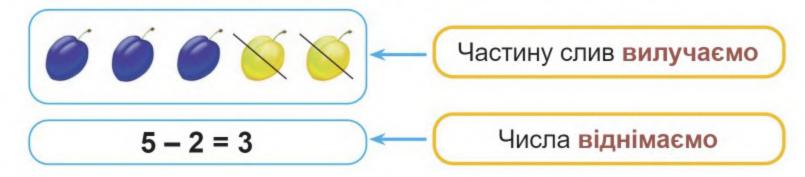
Полічи зліва направо. Третю і п'яту квітку розмалюй у червоний колір, другу — у синій, а решту — у жовтий.

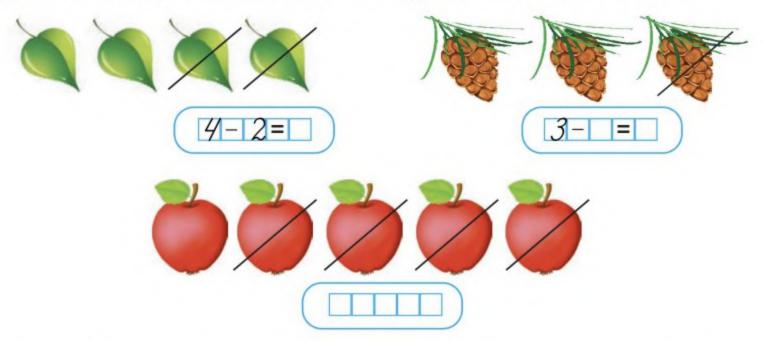
Дія віднімання. Знак «-»

Скільки було всього слив?
 Жовті сливи з'їли. Скільки слив залишилося?
 Залишилося слив більше чи менше, ніж було спочатку?

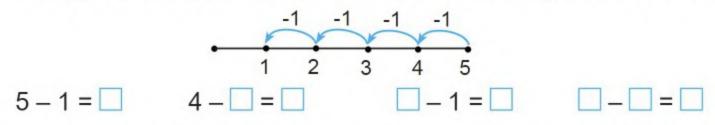

Дію віднімання позначають знаком « —». Запис 5-2=3 — це рівність на віднімання. Її читають так: від числа 5 відняти 2, буде 3 або 5 мінус 2 дорівнює 3.

2. Запиши і прочитай рівності на віднімання за малюнками.

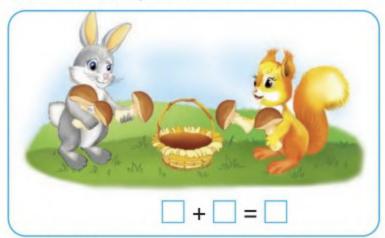

3. Склади за числовим променем 4 рівності на віднімання числа 1.

• Яке число отримаємо, якщо від даного числа віднімемо 1?

4. Склади рівності за малюнками і порівняй їх.

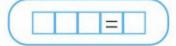
- Що в рівностях спільного?
- Чим вони відрізняються?

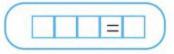
Якщо **додати** — стане **більше**. Щоб стало більше — треба додати. Якщо **відняти** — стане **менше**. Щоб стало менше — треба відняти.

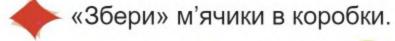
 Згадай усі випадки складу числа 3. Упиши у «віконечках» відповідні числа.

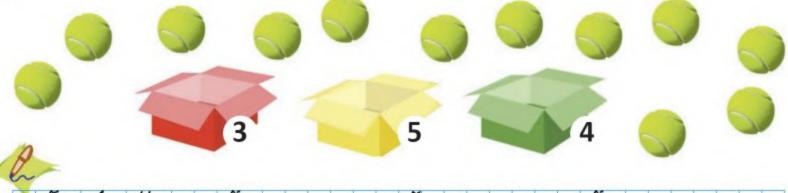

 Запиши дві рівності на додавання, використовуючи склад числа 3.

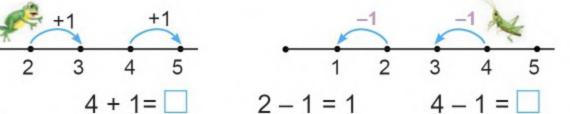

5 - 1 = 4	5-	5-	5	
3+1=4	3+	3	3	
3 - 1 = 2	3	3	3	

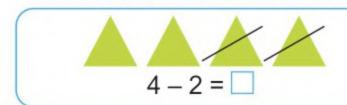
Додавання і віднімання числа 1

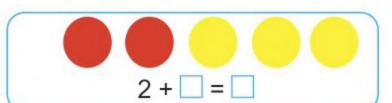
2 + 1 = 3

При додаванні числа 1 одержуємо наступне число. При відніманні числа 1 одержуємо попереднє число.

2. Склади рівності за малюнками.

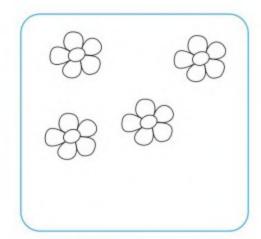

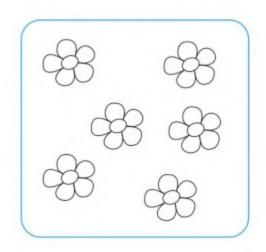

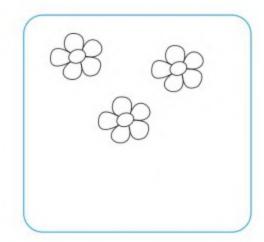

3. Домалюй або закресли у кожній рамці стільки квіток, щоб їх стало 5.

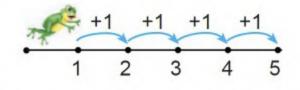

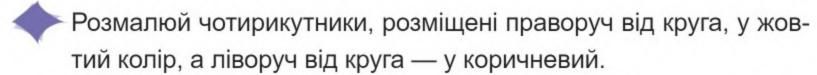

1+1=	2+1=	3+1=	4+1=
5-1=	4-1=	3 - 1=	2-1=
1 2 3 4	5 1 2		
5 4 3 2	1 5 4		

5. Допиши рівності, використовуючи числовий промінь.

- Скільки морквин росло на грядці спочатку?
- Скільки морквин зірвав зайчик?
- Скільки морквин залишилося на грядці?
- Склади і запиши рівність про морквини.

Назвіть того, хто «зайвий». Обґрунтуйте чому.

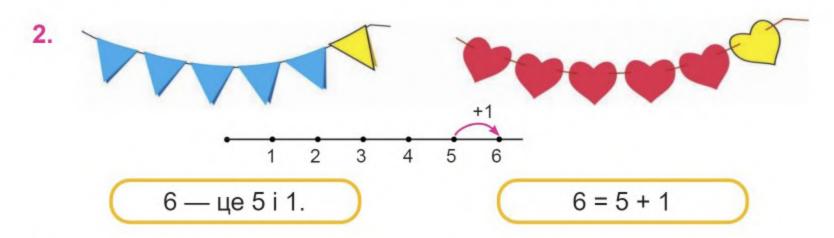

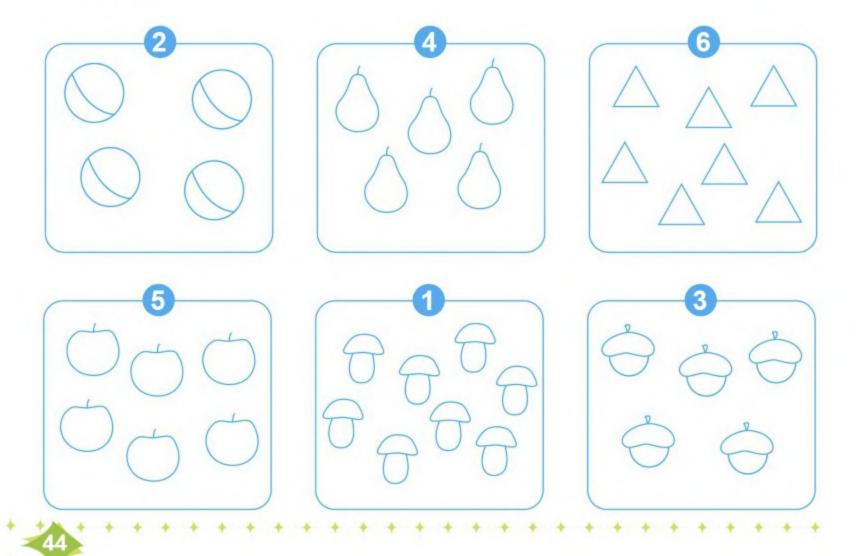
Число 6. Цифра 6. Шестикутник

1. 6

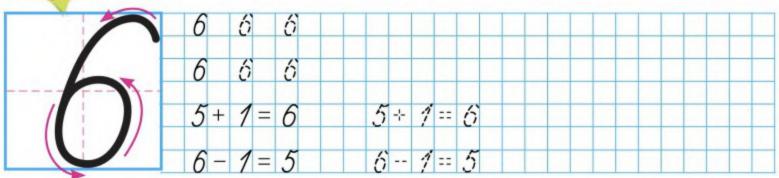
• Скільки чашок на малюнку? Скільки блюдець? А ложок?

3. Розмалюй у кожній рамці стільки предметів, скільки вказує число.

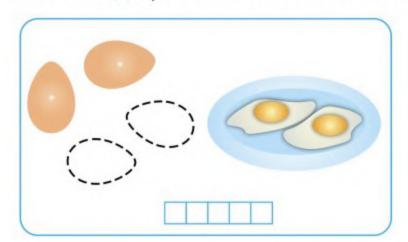
4.

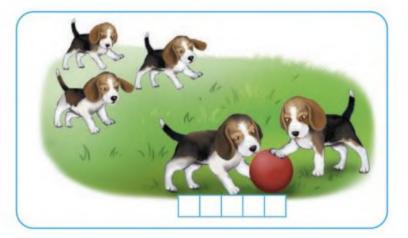

5. Полічи, скільки сторін і скільки кутів у кожній фігурі.

6. Склади рівності за малюнками.

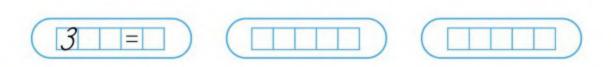

Згадай усі випадки складу числа 4. Упиши у «віконечках» відповідні числа.

 Запиши три рівності на додавання, використовуючи склад числа 4.

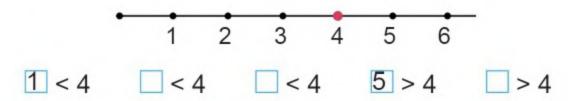
Упиши пропущені числа.

Знаки «>» і «<». Порівняння чисел на основі їх місця в числовому ряду

У математиці замість слів **більше** і **менше** використовують знаки > і < .

2. Запиши в клітинки потрібні числа.

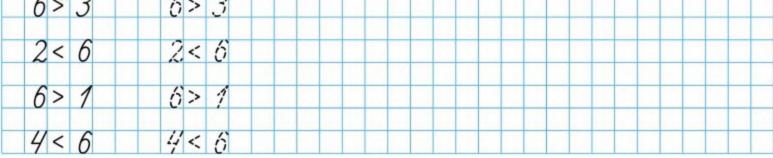
Числа можна порівнювати на основі їх місця в числовому ряду. Числа, менші від даного числа, ідуть перед ним, а більші— після нього.

3. Розглянь числовий ряд.

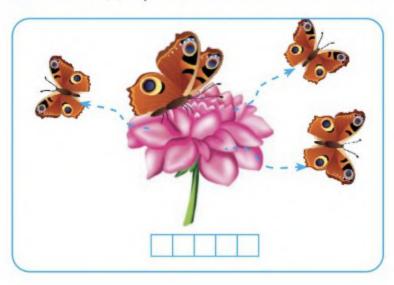
- 1 2 3 4 5 6
- Назви́ числа, більші за 1.
- Запиши за зразком.

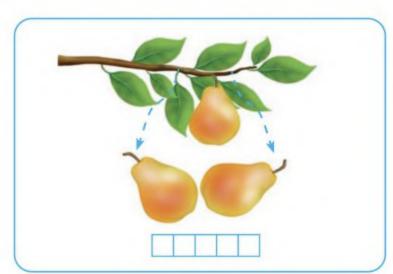
2 > 1 3 1 4

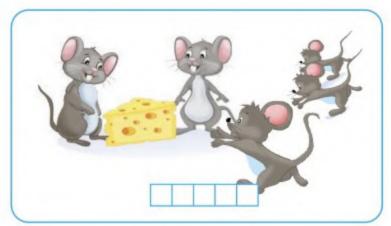

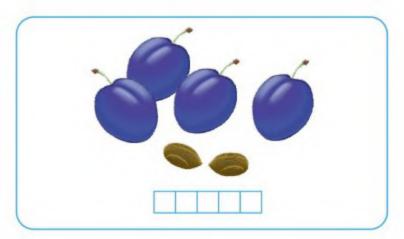

5. Склади рівності за малюнками.

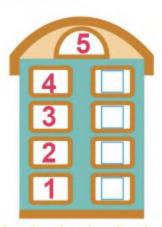

Згадай усі випадки складу числа 5. Упиши у «віконечках» відповідні числа.

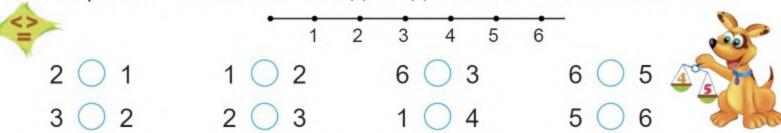

 Запиши чотири рівності на додавання, використовуючи склад числа 5.

T	T		

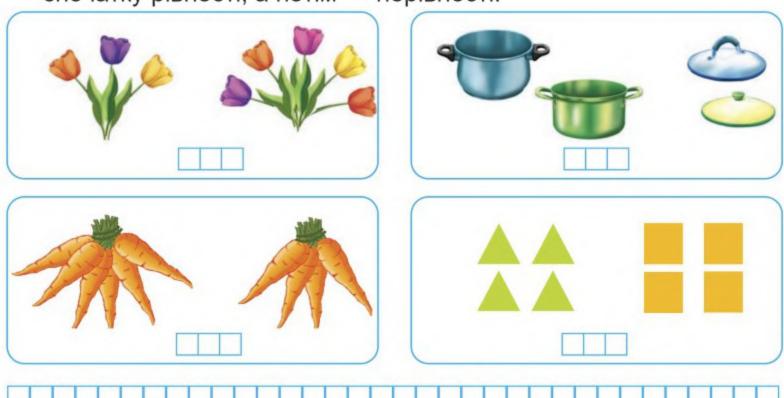
Нерівність

1. Порівняй числа. Упиши відповідні знаки «>», «<» або «=».

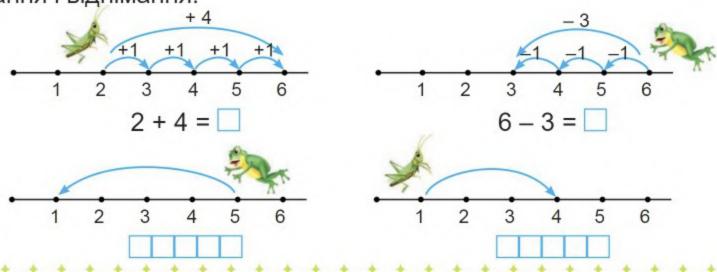

Записи виду 5 < 6, 3 > 1 називають нерівностями.

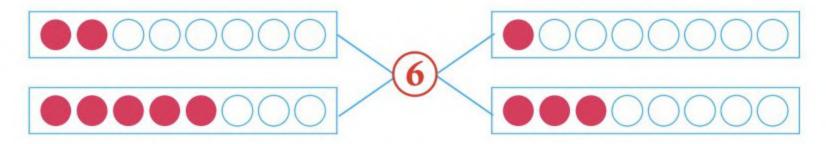
2. Склади за малюнками рівності й нерівності. Запиши в рядок спочатку рівності, а потім — нерівності.

 Склади й запиши за числовими променями рівності на додавання і віднімання.

4. Розмалюй у кожній рамочці стільки кружечків, щоб їх стало 6.

5. Запиши «сусідів» чисел 3 і 5. Склади рівності за зразком.

- - - + = =

6. Де спить кожний песик?

4 + 1 = 5

Обчисли й запиши.

1+1=	2+1=	3+1=	4+1=	
5 + 1 =	6 - 1=	5 - 1=	4-1=	
3-1=	2-1=	1+2=	2+2=	

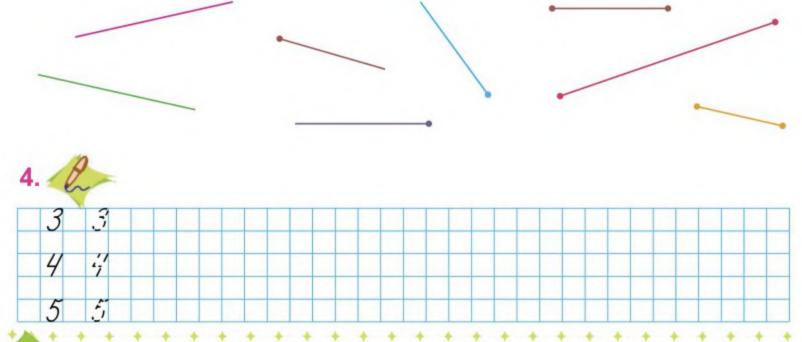
Склад числа 6. Додавання на основі складу числа 6

- 1. 6 це 5 i 1 6 = 5 + 1
 6 це 4 i 2 6 = 4 + П
 6 це 3 i 3 6 = ПП
 6 це 2 i 4 6 = ПП
 6 це 1 i 5 6 = ПП
 - Назви пари чисел, на які можна розкласти число 6.
 - Допиши рівності на склад числа 6.

2+ = =

- За якою ознакою олівці поділено на 2 групи?
- Скільки товстих олівців? Скільки тонких?
- Скільки всього олівців?
- Допиши рівність.
- 3. Розподіли фігури на три групи. Назви ці групи.

5. Допиши рівності. Використовуй склад числа 6.

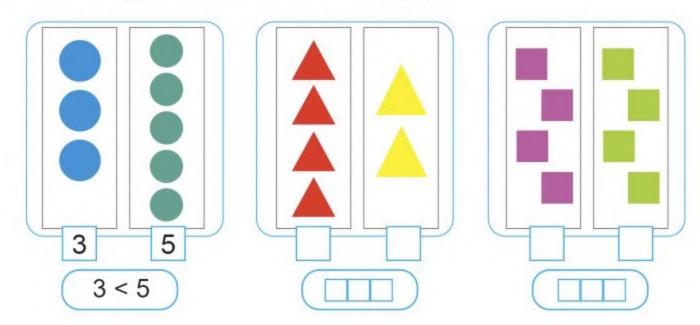
3 + 3 = 4 + 2 =

2 + 4 = 5 + 1 = 5

1 + 5 =

Міркування. 3 і 3 — це склад числа 6. Якщо до числа 3 додати 3, то буде 6. Або: 3 плюс 3 дорівнює 6.

6. У кожній групі порівняй кількості фігур.

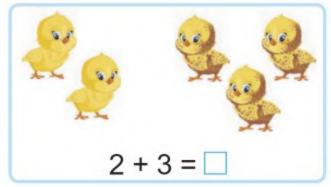

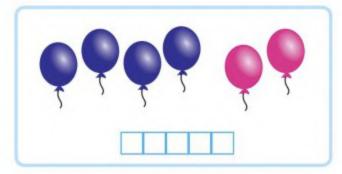

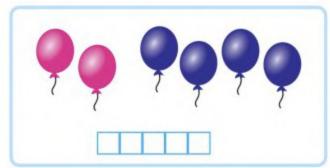
- Полічи, скільки зайчиків тримають морквину в лівій лапі. Запиши це число у «віконечку».
- Скільки у правій лапі?

Переставний закон додавання

1. Порівняй результати додавання.

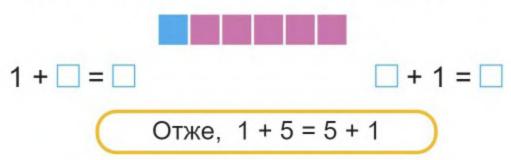

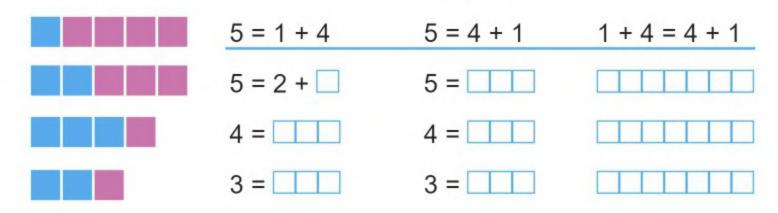

Додавати числа можна в будь-якому порядку.

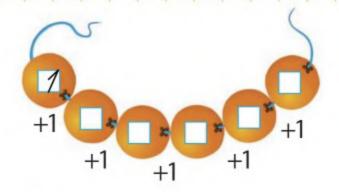
2. Запиши за малюнком дві рівності на додавання.

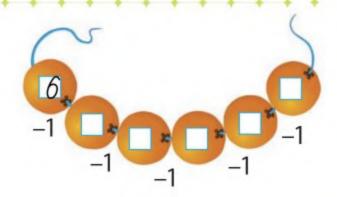

3. Склади і запиши рівності за малюнками і зразком.

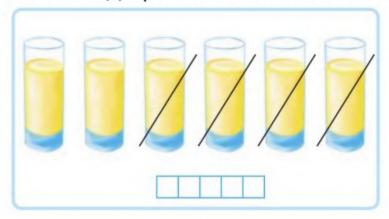

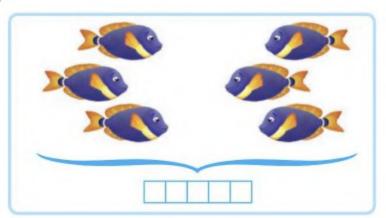
4.

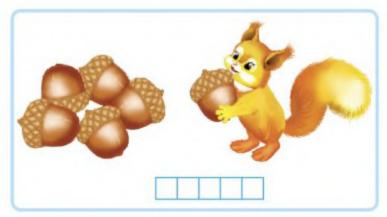

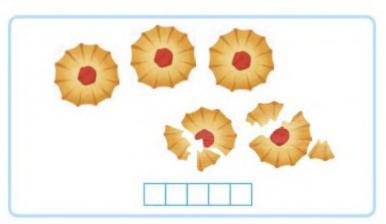

5. Склади рівності за малюнками.

6. Заповни числові будиночки.

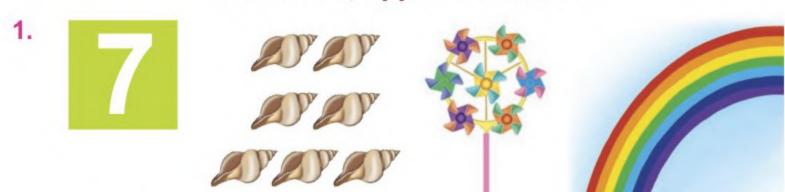

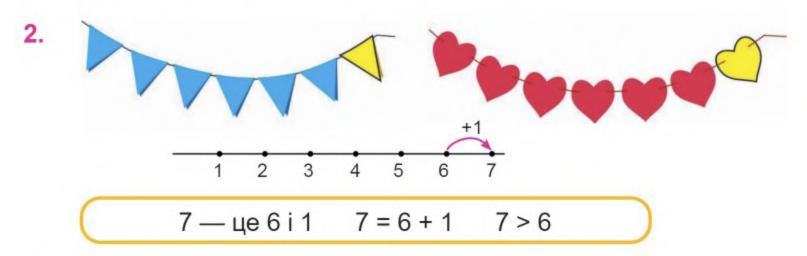
Ф Обчисли.

1+1=	2-1=	2+1=	3-1=	
3+1=	4-1=	4+1=	5 - 1=	
5+1=	6 - 1=	2+2=	1+2=	

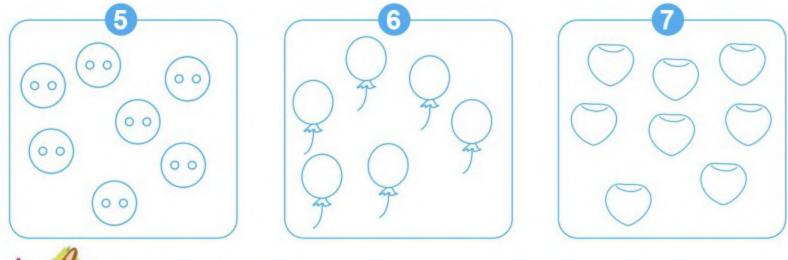
Число 7. Цифра 7. Тиждень

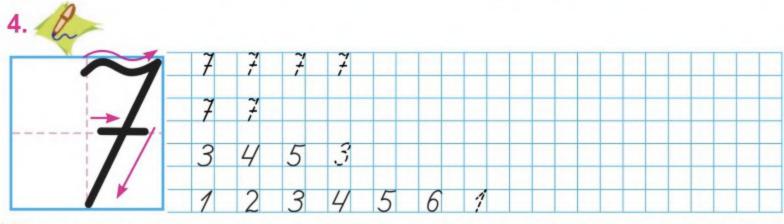

Скільки ракушок на малюнку? Скільки вітрячків?
 Скільки кольорів має веселка?

Розмалюй у кожній рамці стільки предметів, скільки вказує число.

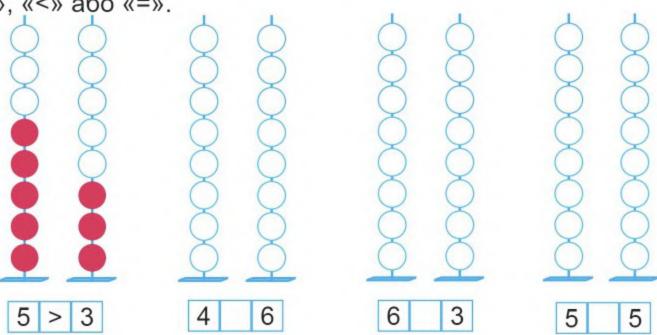

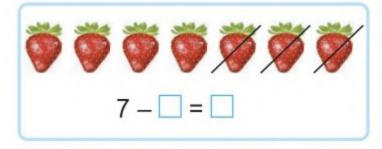
5. Розглянь календар.

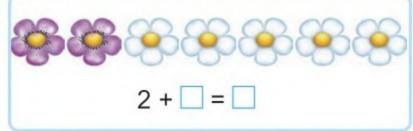

- Скільки днів має тиждень?
- Назви́ дні тижня, починаючи з понеділка.
- Який день наступний після вівторка? Після п'ятниці?
- Який день іде перед четвергом? Перед неділею?
- Назви 3 дні поспіль, не вказуючи їх назв.
- Назви числа першого тижня жовтня.
- Розмалюй стільки кружечків, скільки вказують числа, записані внизу під ними. Порівняй ці числа і встав відповідний знак: «>», «<» або «=».

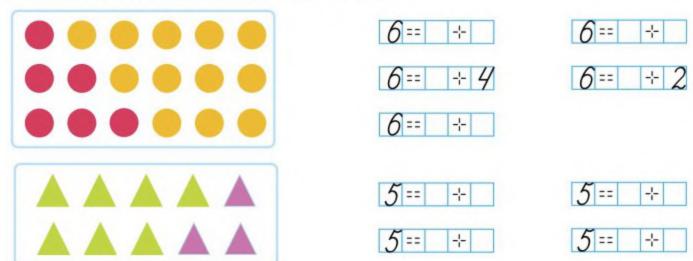
7. Склади рівності за малюнками.

Порівняння чисел у межах 7

- **1.** Упиши відповідні числа або знаки. Використай числовий промінь.
- - 2. Запиши всі випадки складу чисел 6 і 5.

5. Обчисли.

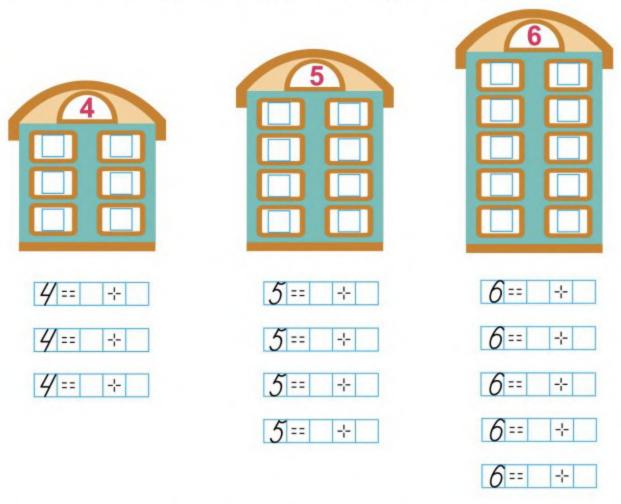
2+1=	3+1=	1+4=	5 + 1=
1+2=	1+ 3=	4+1=	1+5=
6+1=	1+6=	1+1=	2+2=

- Якщо один пиріжок доклали, то пиріжків стало більше чи менше, ніж було спочатку? Запиши відповідну рівність.
- 7. Запиши «сусідів» кожного числа.

Запиши всі випадки складу чисел і допиши рівності.

Яка фігура тут «зайва»? Обведи її лінією.

Склад числа 7. Додавання на основі складу числа 7. Ламана

- - Назви́ до кожного випадку пари чисел, на які можна розкласти число 7.
 - Склади рівності за зразком.

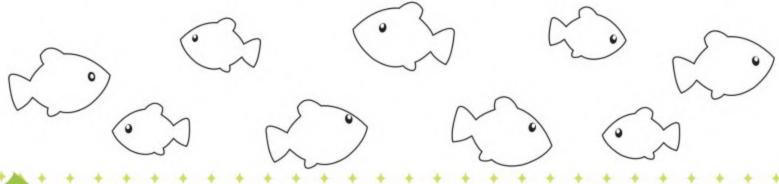
$$7 = 6 + 1$$
 $7 = 1 + 6$ $6 + 1 = 1 + 6$
 $7 = 5 + \square$ $7 = 2 + \square$ $5 + \square = \square$
 $7 = 4 + \square$ $7 = 3 + \square$ \square \square

2. Дізнайся, скільки разом гривень на двох купюрах.

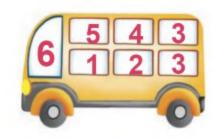

3. Розмалюй у червоний колір рибок, які пливуть справа наліво, а тих, які пливуть зліва направо, — у голубий колір.

4. Допиши рівності. Використай склад чисел 7 і 6.

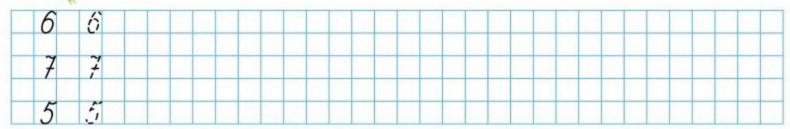

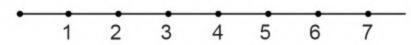
$$5 + 1 = [$$

Зразок.

Міркування. 5 і 2 — це склад числа 7. Якщо до числа 5 додати 2, то буде 7. Або: 5 плюс 2 дорівнює 7.

6. Розглянь числовий промінь.

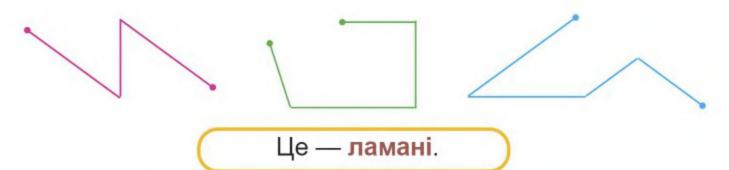

- Запиши числа, які більші за 3, але менші від 7.

Запиши «сусідів» числа 5.

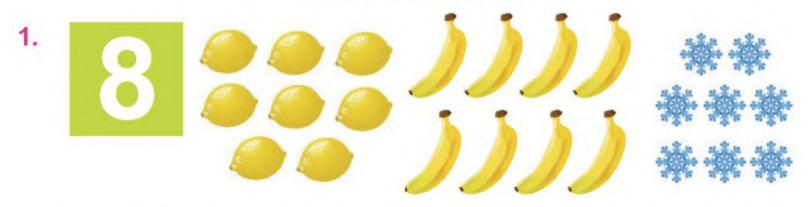
Запиши три числа, більші за 4.

7.

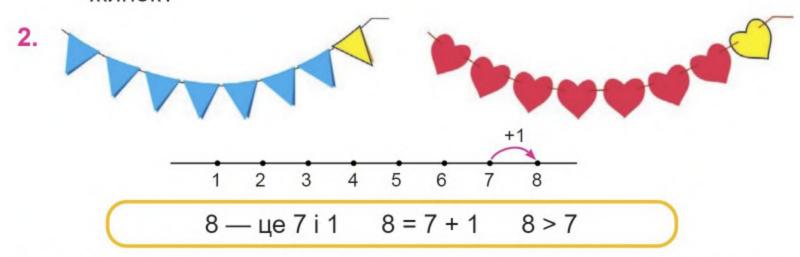

• Зі скількох відрізків складається червона ламана? Зелена? Синя?

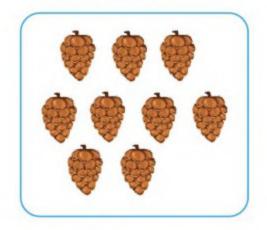
Число 8. Цифра 8

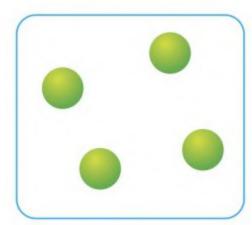

 Скільки на малюнку лимонів? Скільки бананів? Скільки сніжинок?

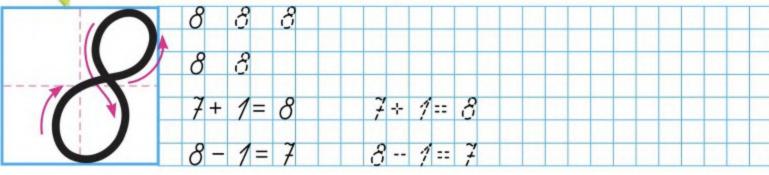
3. Домалюй або закресли у кожній рамці стільки об'єктів, щоб їх стало 8.

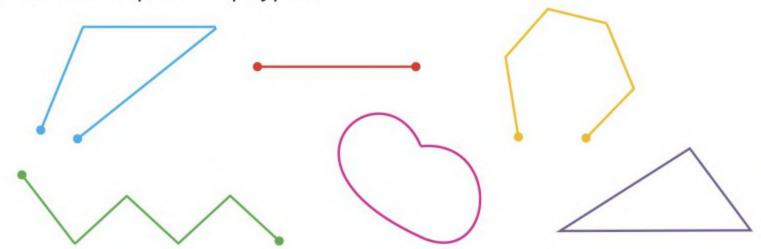

4.

5. Назви зображені фігури.

- Зі скількох відрізків складається синя ламана? Жовта? Зелена?
- 6. Якщо початок і кінець ламаної з'єднати, то одержимо замкнену ламану.

Замкнені ламані утворюють многокутники.

- Яку фігуру утворює замкнена ламана із трьох відрізків? Із чотирьох відрізків? Із п'яти відрізків?
- Замалюй чотирикутник.
- Обчисли.

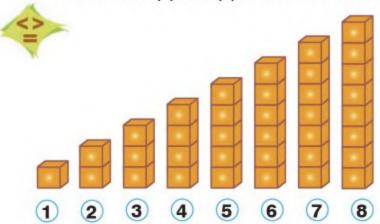
Полічіть, скільки фігур кожного виду.

Порівняння чисел у межах 8

- a) 8 > 🗌
- 8 > 🗌
- 8 > _
- 8 > 🗌
- 8 > 🗌
- б) 1 0 8 8 2
- 3 08

- - 8 4 5 8
- 6 0 8

2. Склади за малюнками рівності про каченят.

3. Упиши відповідні числа.

$$4 + 3 = 3 + \square$$

$$2 + 5 = 5 + \square$$

$$1 + 6 = \square + 1$$

4. Домалюй або закресли об'єкти, щоб їх було по 8.

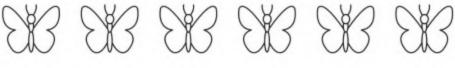

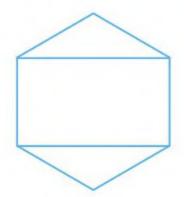

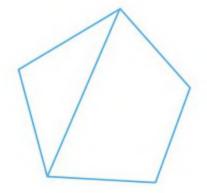

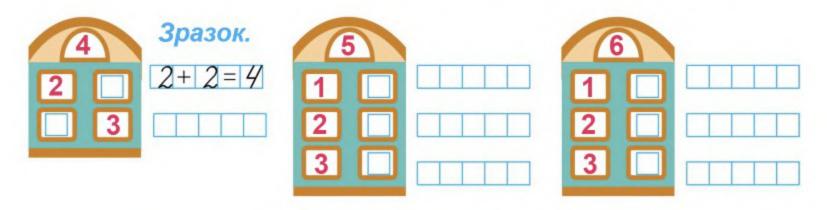

 На які фігури поділено кожний многокутник? Розмалюй лише чотирикутники.

6. Заповни числові будиночки. Склади рівності на додавання.

7. В Івана було

. Він віддав

подрузі

. Скільки наклейок залишилося в Івана?

8. Обчисли.

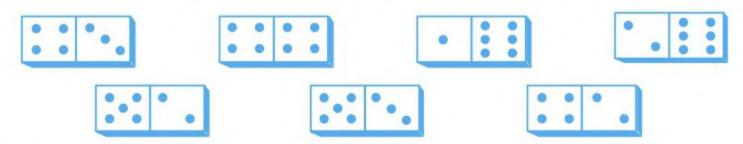
8-1=	7-1=	6 - 1=	5 - 1=
7+1=	6+1=	5 + 1=	4+1=
8 8			
7 7			

Склад числа 8. Додавання на основі складу числа 8

1. Розглянь малюнок і запиши всі випадки складу числа 8.

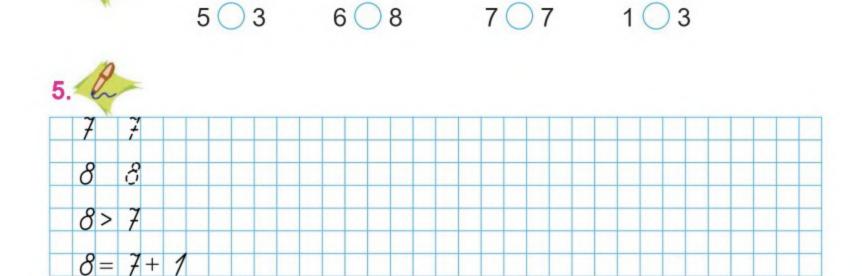
2. Підкресли ті кісточки доміно, які показують склад числа 8.

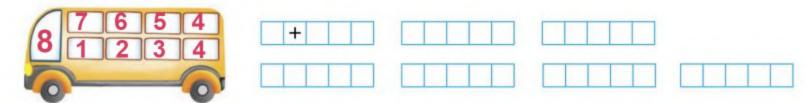
3. Упиши тільки наступні числа.

2 8 8 5 3 7 4 4

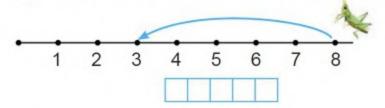

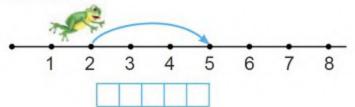
6. Запиши рівності. Використай склад числа 8.

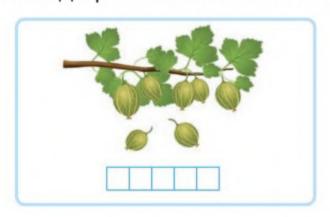
Міркування. 3 і 5 — це склад числа 8. Якщо до числа 3 додати 5, то буде 8. Або: 3 плюс 5 дорівнює 8.

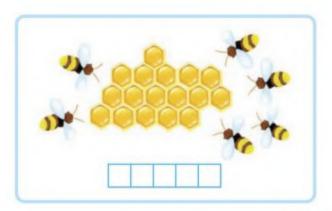
7. Запиши рівності за числовими променями.

8. Склади рівності за малюнками.

Скільки машинок було в кіоску?

🔷 У кіоску було

. Одну ляльку прода-

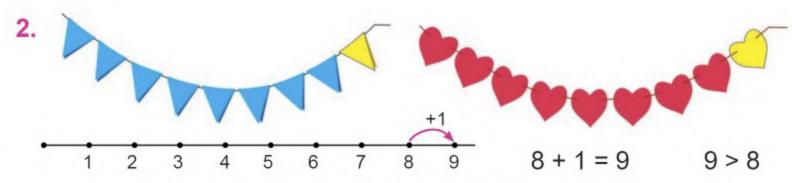
ли. Скільки ляльок залишилося в кіоску?

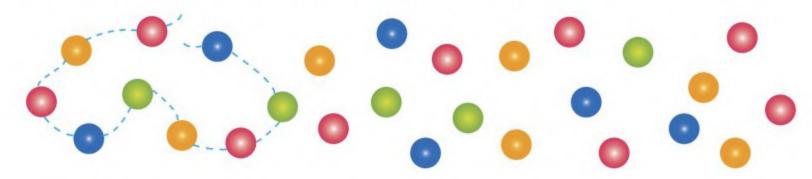
Число 9. Цифра 9

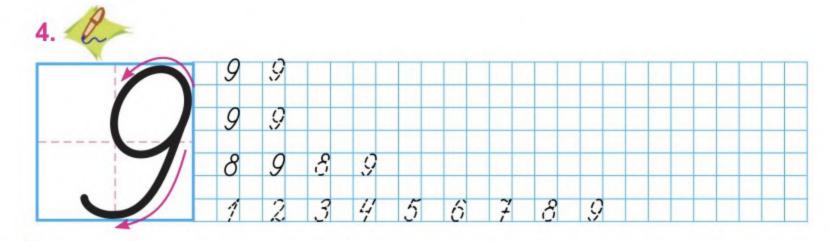
Скільки цукерок на малюнку? Скільки качечок?
 Скільки малинок?

- Поясни, як отримали 9 прапорців і 9 сердечок.
- Як отримали число 9?
- 3. «Нанижи» по 9 намистинок «на нитку».

• Скільки ниток намиста одержали?

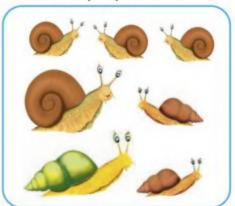
5. Розкажи, що ти бачиш на малюнку.

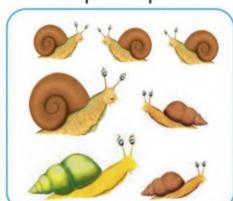

- Склади рівність про курочок.
- Поясни, чому в рівності потрібно поставити знак «+».
- Упиши «сусідів» чисел. Назви, які числа є попередніми до вказаних, а які — наступними.

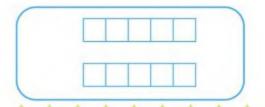
- 7. Дай відповіді.
 - Який день є попереднім до четверга?
 - Який день є наступним після четверга?
 - Назви́ дні, які є «сусідами» неділі.
- 8. Розподіли равликів у кожній рамці на групи за формою за розміром

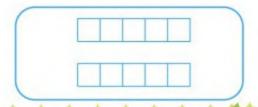

• Склади рівності на додавання за малюнками.

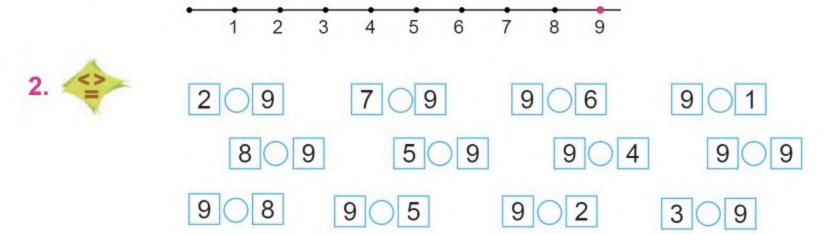

Порівняння чисел у межах 9

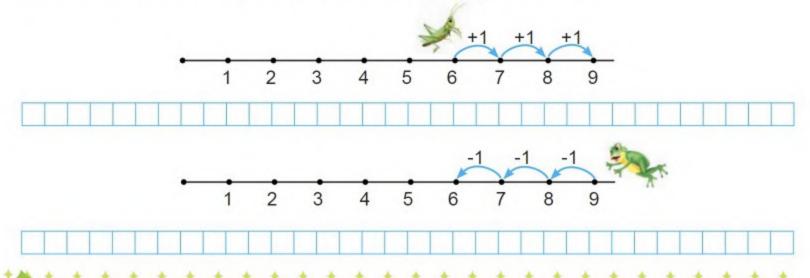
 Розглянь числовий промінь і з'ясуй, після яких чисел стоїть число 9.

3. «Посели» рибок у відповідний акваріум.

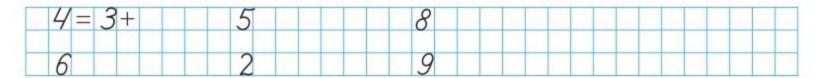
4. За числовими променями склади 6 рівностей.

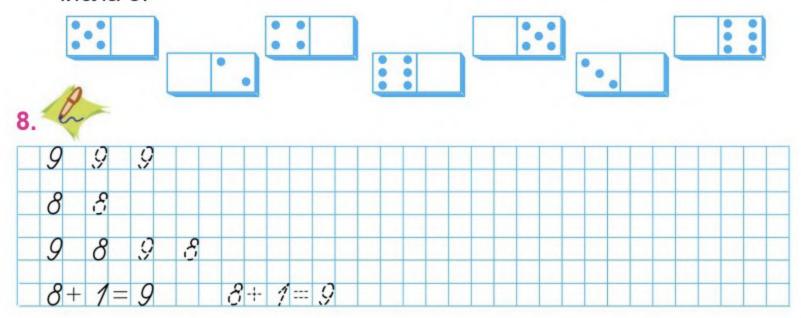
Упиши рівності лише під тими малюнками, які вказують на дію віднімання.

6. Упиши склад кожного числа з попереднього й одиниці.

7. Домалюй крапки так, щоб кожна кісточка показувала склад числа 8.

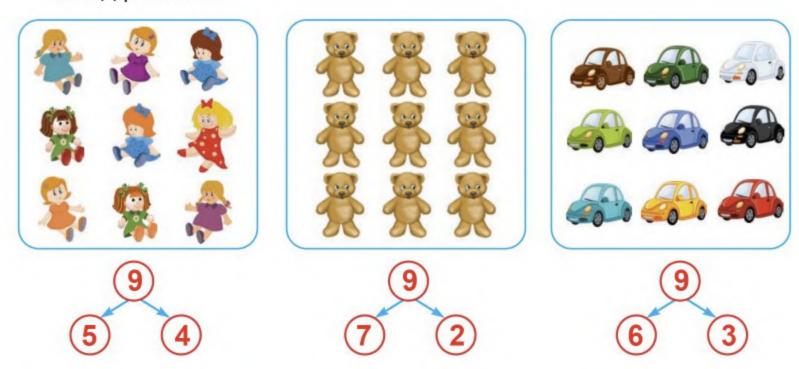
9. Назвіть спільні та відмінні ознаки ґудзиків у кожному рядку.

Склад числа 9. Додавання на основі складу числа 9

1.	000	00	🌔 🌔 🌘 🍑 9 — це 8 i 🗌	9 — це 1 і 🗌
			🌔 🌘 🚱 🏵 9 — це 7 і 🗌	
	000	00	🌔 🚱 💽 9 — це 6 і 🗌	9 — це 3 і 🗌
	000	66		9 — це 4 і 🗌

- Розглянь у кожному рядку м'ячі спочатку зліва направо, а потім — справа наліво.
- Упиши в клітинки відповідні числа і назви пари чисел, на які можна розкласти число 9.
- 2. Поділи лінією іграшки в кожній рамці на дві групи так, як на схемі під рамкою.

3. Обчисли.

4+1=	8-1=	7+1=	
6+1=	3-1=	2+ 1=	
8+1=	5 - 1=	9 - 1=	
9 9			

4. Допиши рівності. Використай склад числа 9.

3разок. 7 + 2 = □

Міркування. 7 і 2 — це склад числа 9. Якщо до числа 7 додати 2, то буде 9. Або: 7 плюс 2 дорівнює 9.

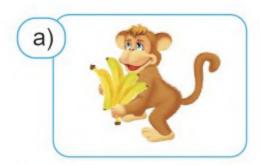
4 0 7

- $6 \bigcirc 5$
- 7 0 5

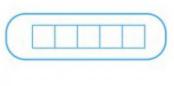
8 3

- 2 0 9
- 9 0 4

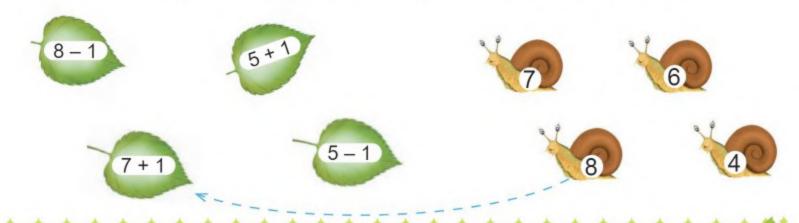
6.

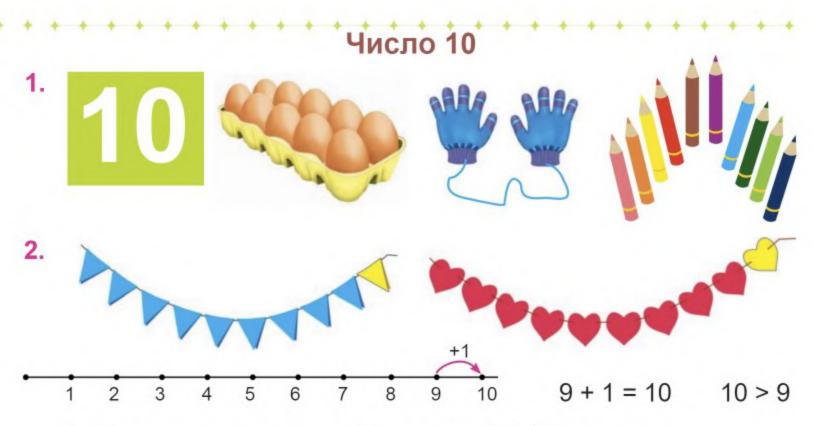

- Скільки бананів було в мавпочки спочатку?
- Скільки бананів вона з'їла?
- Якщо мавпочка 2 банани з'їла, то бананів у неї стало більше чи менше, ніж було спочатку?
- Запиши рівність і обґрунтуй, знак якої дії потрібно поставити.
- 7. До якого листочка прямують равлики? Покажи стрілочкою.

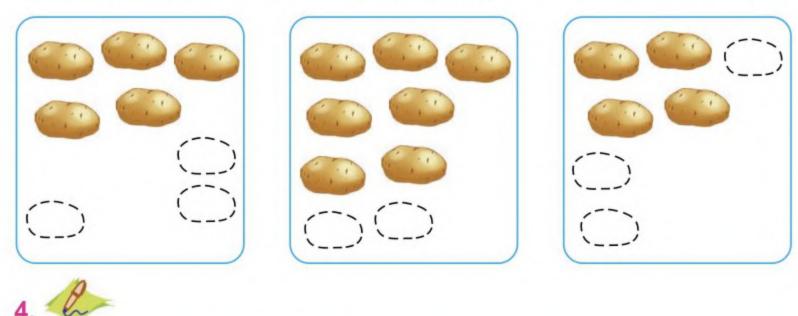

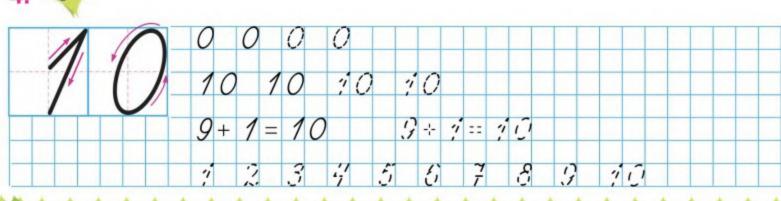

- Поясни, як отримали 10 прапорців і 10 сердечок.
- Як отримали число 10?

Число 10 записують двома цифрами — 1 i 0.

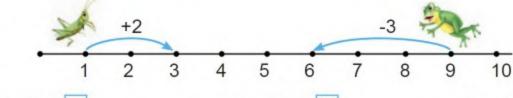
3. Домалюй у кожній рамочці стільки картоплин, щоб їх стало 10.

5. Допиши рівності. Якщо потрібно — використовуй числовий про-

мінь.

$$9 - 3 = \square$$

6.

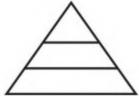

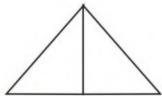
- Скільки котиків зібралося біля миски з молоком?
- Скільки котиків підбігає до них?
- Котиків разом стане більше чи менше?
- Склади рівність про котиків і запиши її.
- Обґрунтуй, знак якої дії потрібно поставити в цій рівності.

- Скільки жабенят сиділо на листку спочатку?
- Скільки стрибнуло у воду?
- Якщо 3 жабенятка зістрибнуло, то на листку їх стало більше чи менше?
- Запиши рівність і обґрунтуй, знак якої дії потрібно поставити.

Порівняння чисел у межах 10

1. Які числа передують числу 10?

Назви числа, менші від числа 10.

3. Підкресли в кожній парі вишеньку, на якій записано більше число.

4. Запиши числа в порядку їх зменшення.

3, 9, 4, 10, 8, 1, 5, 7

Заповни числові будиночки.

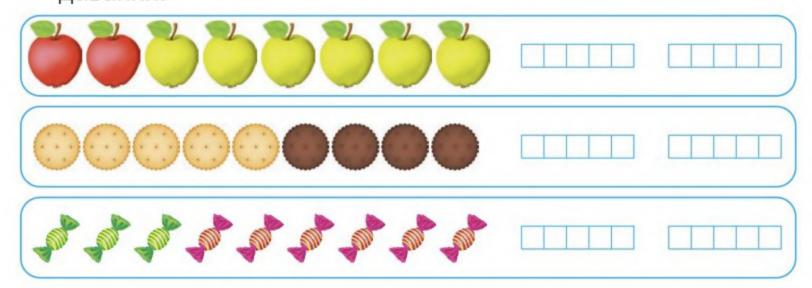

6. Упиши відповідні числа.

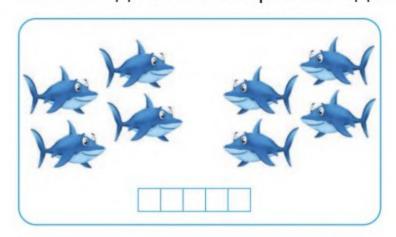
$$7 = \square + 3$$

$$9 = \square + 3$$

 За кожним малюнком склади і запиши по дві рівності на додавання.

8. Склади і запиши рівності до кожного малюнка.

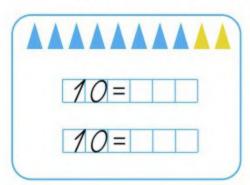

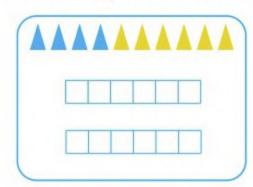
9.

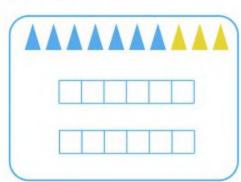
		8 8 8
0%%0		7 7
	10-1=9	0-1=9
o z	6-1=5	5-1=5

Склад числа 10. Додавання на основі складу числа 10

- - Назви пари чисел, на які можна розкласти число 10.
 - Упиши в клітинки відповідні числа.
- 2. Розглянь малюнки і запиши рівності на склад числа 10.

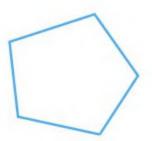
3. Добери знаки «+» або «–» так, щоб одержати правильні рівності.

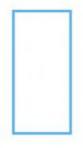
4. Розмалюй «зайву» фігуру.

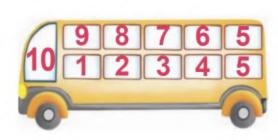

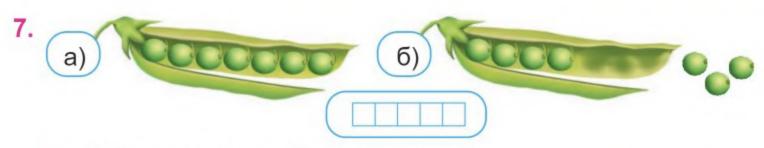
5.

6. Допиши рівності. Використай склад числа 10.

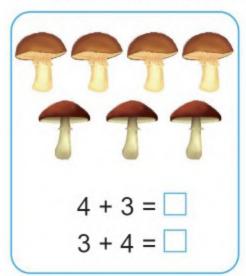

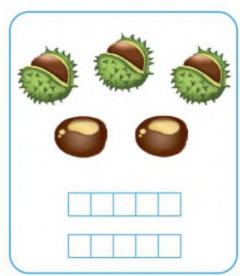
$$5 + 5 = [$$

Міркування. 8 і 2 — це склад числа 10. Якщо до числа 8 додати 2, то буде 10. Або: 8 плюс 2 дорівнює 10.

- Скільки горошин було в стручку?
- Скільки горошин покотилося?
- Якщо 3 горошини покотилося, то їх у стручку залишилося більше чи менше, ніж було спочатку?
- Склади і запиши рівність про горошини.
- Обґрунтуй, знак якої дії потрібно поставити в цій рівності.
- **8.** Допиши рівності про грибочки. Склади і запиши рівності про каштани і тістечка.

1	

Числа 1-10

- 1. Назви числа від 1 до 10. Назви ці числа у зворотному порядку.
- 2. Упиши «сусідів» чисел.

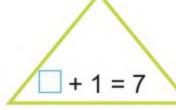

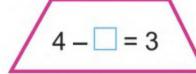

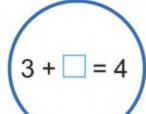
3. 10 – 1 = 0 6 + 1 = 0 9 – 1 = 0 5 + 1 = 0

$$8 + 1 =$$
 $8 - 1 =$ $7 + 1 =$ $7 - 1 =$

4. Упиши відповідні числа лише в ті рівності, які записані у многокутниках.

5. На лініях розстав точки так, щоб у верхньому ряду були тільки промені, а в нижньому — тільки відрізки.

6. Обведи лише ті пари чисел, які є складом числа 9.

8 i 1

4 i 3

514

7 i 3

217

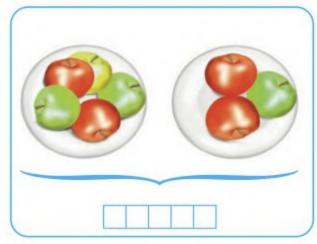
9 i 1

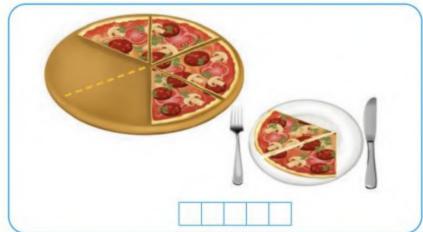
6i3 1i7

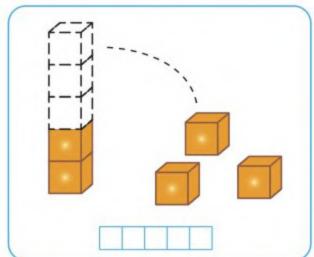
4 i 5

7 i 2

7. Склади й запиши рівності до кожного малюнка.

8.

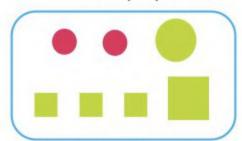
7 7 7						
10 10						
8 3 3						

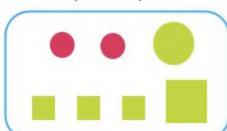
9. Розподіли фігури в кожній рамці на групи

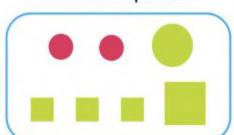
за формою

за розміром

за кольором

3MICT

ВЛАСТИВОСТІ ПРЕДМЕТІВ

Ознаки об'єктів. Кількісна лічба	2
Спільні й відмінні ознаки об'єктів	4
Порядкова лічба	6
Відношення між об'єктами	8
Відношення між об'єктами	8
Просторові відношення	10
НУМЕРАЦІЯ ЧИСЕЛ ПЕРШОГО ДЕСЯТКА. ДОДАВАННЯ НА ОСНОВІ СКЛАДУ ЧИСЛА	
Число 1. Цифра 1. Точка. Пряма. Крива	12
Число 2. Цифра 2. Відрізок. Промінь	14
Більше. Менше. Стільки само. Знак «=». Рівність	16
Число 3. Цифра 3	18
Порівняння чисел у межах 3	20
Склад чисел 2 і 3	22
Дія додавання. Знак «+»	24
Число 4. Цифра 4. Чотирикутник	26
Порівняння чисел у межах 4	28
Склад числа 4. Додавання на основі складу числа 4	30
Числовий промінь. Попереднє і наступне числа	32
Число 5. Цифра 5. П'ятикутник	34
Порівняння чисел у межах 5	36
Склад числа 5. Додавання на основі складу числа 5	38
Дія віднімання. Знак «–»	40
Додавання і віднімання числа 1	42
Число 6. Цифра 6. Шестикутник	44
Знаки «>» і «<». Порівняння чисел на основі їх місця в числовому ряду	46
Нерівність	48
Склад числа 6. Додавання на основі складу числа 6	50
Переставний закон додавання	52
Число 7. Цифра 7. Тиждень	54
Порівняння чисел у межах 7	56
Склад числа 7. Додавання на основі складу числа 7. Ламана	58
Число 8. Цифра 8	60
Порівняння чисел у межах 8	62
Склад числа 8. Додавання на основі складу числа 8	64
Число 9. Цифра 9	66
Порівняння чисел у межах 9	68
Склад числа 9. Додавання на основі складу числа 9	70
Число 10	72
Порівняння чисел у межах 10	74
Склад числа 10. Додавання на основі складу числа 10	76
11	7.

Навчальне видання

Козак Мирослава Василівна **Корчевська** Ольга Петрівна

Математика

Навчальний посібник 1 клас (у трьох частинах)

Частина 1

Схвалено для використання в освітньому процесі

[рішення експертної комісії з педагогіки та методики початкової освіти від 20 січня 2023 року (протокол № 1) рішення експертної комісії з проведення антидискримінаційної експертизи від 23 грудня 2022 року (протокол № 2)] № 2.0017-2023 у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам

Верстання та редагування: Людмила Грибчук Літературне редагування: Любов Левчук Художнє оформлення: Юлія Литвин, Людмила Ткач, Олена Сажко, Оксана Корнєєва, Світлана Бедна, Олена Демчак Дизайн обкладинки: Олена Сажко

Козак М.

К59 Математика : навч. посібник. 1 клас : У 3 ч. Ч. 1 / М. Козак, О. Корчевська. — Тернопіль : Підручники і посібники, 2023. — 80 с.

ISBN 978-966-

Для учнів 1 класу та вчителів початкових класів.

УДК 373.3

Формат 60×84/8. 9,76 ум. др. арк., 7,25 обл.-вид. арк. Тираж ______. Замовлення № ______.
Видавець, виготовлювач і розповсюджувач видавничої продукції
Редакція газети «Підручники і посібники».
46000, м. Тернопіль, вул. Поліська, 6а. Тел.: (0352) 43-15-15; 43-10-21.
Збут: pip.ternopil@ukr.net Редакція: editoria@i.ua

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції серія ДК № 5143 від 05.07.2016 р.

ISBN 978-966-

© Козак М., Корчевська О., 2023